

JO. CHRISTOPH. ARTOPÆI

Diatriba
DE VERA ÆTATE
ANTICHRISTI

*Occasione cujusdam Inter-
pretamenti Anglicani,*

Finem

DOMINATIONIS PONTIFICIÆ

&

EXCIDIIUM ROMÆ

in Annum Vulgatæ Æræ

1666.

spondentis,

scripta

Ad Virum quendam Clarissimum.

ANNO M. DC. LXV.

TO CHRISTIAN ARTISTS

Dear Sir

OF THE ARTS

ANTICHRIST

On the 1st of June 1841

My dear Sir

I have

DOMINANTIONIS PONTIFICIS

in the City of Rome

in the year 1841

and

in the year 1841

and

in the year 1841

and

and

and

and

35.
DE VERA ÆTATE
ANTI-CHRISTI.

Proœmium.

Prodiit ante hoc decennium, anno videlic. millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, libellus, Londini excusus, hoc titulo: *Romæ ruina finalis, Anno Domini 1666. mundiꝝ finis sub quadragesimum quintum post annum.* Ejus author in obscuro est. nisi quod sermo dedicatorius ad Oliverium Cromwellum subscriptas habet has literas, J. W. quæ haud dubiè initiales sunt auctoris nomini. Hunc Tuli libellum, *Κράτιστε Θεόφιλε*, sub examen revocas; non exactum quidem, habet enim multò plura cen-

suræ subjiçienda , quàm Tu casti-
ganda tibi sumpstisti: credo, quod
non animus esset ad alia progredi,
quàm quæ in titulo Tractatus præ-
scribebantur. In eo verò nego-
cio cùm versareris (ignosce Admo-
nitioni ab amico profectæ) visus
es mihi quædam asseveranter scri-
psisse, quæ ipsa quoque utrum non
diligentiori examine ut perpen-
dantur dignissima sint , candidè
judica.

CAPUT I.

*Ostenditur, An, & quatenus in tem-
pora futurorum eventuum li-
ceat inquirere?*

ANtequam ad alia progrediamur,
excutienda prius erit illa quæstio:
*An liceat in numeros Propheticos inquirere,
idq; an utiliter fiat?* Quantum enim in
Te est, *Clarissime Vir*, detertere omnes à
nume-

numerorum talium interpretatione,
adque reperiendi desperationem adi-
gere conaris: cū non solum aliquo-
ties temeritatis arguas, qui eventuum
prædictorum tempus indagant; sed &
iplos illos, qui revelati sunt, numeros,
definitos esse neges, sed qui certum pro
incerto exprimant. quā de re tua ipsi-
usmet verba audiamus. *Concludimus,*
inquis; adversus Calculatorem nostrum,
Nullum certum Antichristiani regni tempus in
scripturis præfinitum, verū silentio planè
involutum fuisse. & si tandem istis Prophe-
tico-Apocalypticis locis tempus Antichristiani
regni notatum fuisse largiremur, numerum
tamen ibi certum pro incerto positum fuisse
crederemus. Eam enim ob causam (verba
sunt Dn. D. Gerhardi in Confess. Cathol. l. 2.
art. 3. c. 6.) tam variè describitur modo per
annos, modo per menses, modo per dies, eosq;
inter se parum dissimiles, ne quis præsumere
audeat calculum quendam arithmeticum in
hisce enigmaticis mysteriis subducere. De-
nique ut hoc persuadeas, adjicis etiam
istud: Non esse nostrum scire tempora &

momenta, quæ Deus suæ unius potestati reser-
 vavit, nec solere Deum facile in bujusmodi
 Prophetiis articulum aut spatium temporis,
 adeò præcisè, antequam res ipsa eum in aper-
 tum producat revelare, sed potius in ambiguo
 relinquere. Ut igitur hac de re quid
 sentiam, declarem; nequaquam præ-
 fractè Tibi negabo, nonnullos in tem-
 pore judiciorum Divinorum defini-
 endo; cum primis etiam Excidii ejus,
 quod Antichristianæ sedi imminet, ni-
 mis esse temerarios, adeò, ut personas
 ipsas designare audent, quarum si ve du-
 ctu, si ve auspiciis tam grande negoci-
 um conficiendum sit: & non rarò ta-
 libus susurris principum aures imple-
 ant, gravibus bellis & seditionibus,
 contra pacta & gentium jura suscipi-
 endis, fomenta substernentes. quæ u-
 tique temeritatis extrema linea est.
 Haud enim Deus, ut sua Decreta exe-
 quatur, perjurio & fœdifragiis opus
 habet. & licet aliquando consueverit
 talibus hominum sceleribus uti, ad pu-
 niendum eos, qui similia fecerunt:
 tamen,

tamen, in puniendo Antichristo talibus usurum instrumentis, non est probabile, præsertim si Christiani Principes, & orthodoxi, futuri sunt, quibus hoc negotium demandabit: Ipse enim ille Malignus Bestiæ de cacornis infessor, cum ultionis tempus appetet divinitus provisum, causas armorum legitimas ultrò suppeditabit, nec cessabit furere, donec sibi exitium ipse attrahat. Quanquam probabilius esse videtur Romam Italiamque à Turcis, quam Christianis vastandam esse, cum hoc non obscurè innuant loca Apocalypctica c. 9, 20. c. 11, 18. c. 14, 14. c. 16, 12. inter se collata. nec non analogia veteris Babylonis, quam non Judæi, pridem in ea captivi, sed Medi Persæque puniverunt, Cyro licet, cujus id fieri cœpit auspiciis, ad veri Dei agnitionem postmodum, ut apparet, adducto. Quandoquidem etiam locus iste, quæ Tu pro diversâ sententiâ allegas, ex Apocal. 18. v. 4. & 6. de retributione, quæ fit per arma spiritualia, preces vidi-

delicet, seu potius, Imprecationes pœnarum à justo Iudice, commodè explicari potest. quo sensu Apoc. ii, 6. de duobus Dei testibus dicitur, quod *habeant potestatem super aquas, ut eas convertant in sanguinem, & percutiant terram omni plagâ quoties voluerint.* nimirum haud aliter, quàm quod illorum gratiâ, Deus hæc pœnas hostibus immittere solet, quoties vindictam talem valituris apud ipsum precibus exposcunt. quo de capite tamen hîc prolixius nolo contendere, sed eventum potius arbitrum expectare. Ad rem igitur redeamus, de quâ quaestio est instituta. Etsi ergò temerarii, ut dixi, sint illi omnes, qui tempus divinatorum iudiciorum eo animo indagant, ut præsentem Reipubl. Christianæ statum turbari sive optent, sive suadeant: nihilominus tamen indagationem ipsam temporis illius, quo judicandus est Antichristus, per se nec temerariam nec malam voco, cùm fieri possit, ut proficiscatur ex animo non turbulento; sed.

sed cupido potius divinæ gloriæ, & salutis omnium, maximè illorum, qui adhuc tenebris immerfi, ne rimam quidem apertam habent, per quam veritatis jubare illustrari possent. Neque enim necesse est, si quis vel sciat, vel scire se putet momenta ruinæ Antichristi, ut propterea injuriam alteri inferat: aut, si forte opinione suâ falsus sit, ut ilicò desperet eventura, quæ Deus in verbo suo promisit. Iis hoc solet accidere, quos novarum rerum perversa studia ad futurorum investigationem impulerunt. *Percrebuit, ita Suetonius in vita Vespasiani c. 4. oriente toto vetus & constans opinio: esse in factis, ut eo tempore Judæâ profecti, rerum potirentur. Id de Imperatore Romano, quantum eventu postea patuit, prædictum, Judæi ad se trahentes, rebellarunt, &c.* Num igitur opinio illa falsa, aut vaticiniorum Prophetarum, id ipsum designantium tempus, interpretatio mala & temeraria fuit, quia Judæi falsò illam ad se trahentes sub Nerone rebellarunt;

A

s

aut.

aut quia Vespasianus inde animos sum-
psit, ad Imperium, post Galbam & Ot-
tonem, civili adversus Vitellium bello,
invadendum? Revera enim Christi
regnum toto orbe per præconium A-
postolorum tunc temporis dilatandū
famæ isti occasionem præbuit, sumptæ
ex Dan. 2. & 9. collatis cum Zachariæ
c. 14. & similibus Prophetarum locis.
Quid quod etiam *falsa* oraculorum di-
vinorum applicatio ad certum tempus
certasque personas, si profecta sit ex
pio desiderio consequendæ promissio-
nis, nunquam in sacris literis temeri-
tatis arguitur, quin potius fidei argu-
mentum esse solet. Hevā quis ideò
reprehendit, quod falsò credidit, se
promisso semine potitam esse, cū
Cainum peperisset, Gen. 4, 1. Quis La-
mechum, quod ejusdem se compotem
factum, genito Noacho, putavit, Gen.
5, 28. Neque ideò, quòd frustrati sunt
illi suā spe, idoneum hoc erat argumen-
tum, ad eventum promissionis Divinæ
pernegandum. aut, si qui fuerunt ἐμ-
πῆλεις

πᾶντας qui hoc facerent, num ideò sancti non amplius investigarunt tempora venturi Meschiachi: præsertim post Danielis Prophetiam de LXX. hebdomadibus patefactam. Quid enim aliud laudat D. Petrus 1. ep. c. 1. v. 10. & seq. inquiens: *De hac salute inquisiverunt & perscrutati sunt Prophetae, qui de hac gratiâ in vos vaticinati sunt, investigantes, in quod qualeve tempus commonstret Spiritus Christi, qui in ipsis erat; quàm hoc ipsum desiderium cognoscendi ejus temporis, quo Meschiach erat appariturus. Cur igitur desiderium simile, & ex eo profecta calculatio numerorum Prophetorum, de tempore pœnarum Antichristi, etsi fortè erronea & falsa, si cæteroqui desit animi prava cupiditas, per se temeritatis & scandali dati gravem illam notam mereatur, quam Tu ei inuris. hoc primum est.*

Alterum facile transmitto, quod inquis: *Non esse nostrum scire tempora & momenta, quæ Deus suæ potestati reservavit, Actor. 1.* Quis enim de temporibus

quærit, quæ Deus suæ potestati reser-
vata noluit revelare. Agitur de nume-
ris apocalypticis, h. e. revelatis, nam
quid ἀποκάλυψις, nisi revelatio. cū
verò adjicis, *non solere Deum facile in hu-
jusmodi Prophetiis, articulum aut spatium
temporis, adeò præcisè, antequam res ipsa eum
in apertum producat, revelare, sed potius in
ambiguo relinquere*; id plerumque ve-
rum est, non semper tamen. & licet
ejusmodi numeri variis involucris ab-
scondantur, nihilominus præcisè de-
bitum tempus notant, absque omni
ambiguitate. Neve existimes, me pa-
trocinari velle *Anonymo Calculatori*, ut
Tu eum vocas, en ipse tecum nego per-
negoque, tam præcisè sciri tempus ex-
cidii Romani, quippe quod nullo cer-
to numero expressum, sed solūm ex
vaticiniis sibi invicem succedenti-
um serie quodammodo colligendum
est. In eo igitur potissima tecum mi-
hi controversia vertitur, quod Tu nu-
meros omnes temporum, tam qui Da-
nielis 7. & 12. capp. quàm qui in Apo-
calypsi

calypsi Johannaëa occurrunt, intelligi
posse negas, quòd nullam habeant si-
gnificati sui certitudinem, pro incerto
numero stantes. quamvis, sicut postea
apparebit, in hoc tibi ipsi parum con-
stes. Quæro igitur primùm, cur tibi
videantur 1290. dies, item 1335. dies.
menses 42. *dies tres cum dimidio*, nec
non *tempus, tempora & dimidium* sy-
necdochicè incertum aliquod tempus
& innominatum significare; neq; ta-
men similem tropū agnoscas in LXX.
hebdomadibus propheticiis apud eun-
dem Danielelem c. 9. cū nulla ratio
dari possit, illic aliquam synecdochen;
hic nullam intelligendi: nisi quod cer-
titudo prophetici numeri in capite 9.
ipso jam eventu omnibus patefacta est?
Deinde non video, quomodo numerus
ille indefinitus incertusque dici possit,
cujus terminum à quo tam studiosè
Spiritus S. indicavit, ut Dan. 12. cap.
triplici eum notâ insigniverit, ne quis
calculum inire volens nesciret, unde
numerandi initium facere debeat.

Porro

Porro quoties certus numerus pro incerto ponitur, tum is non solet esse fractus aut dimidiatus; sed rotundus & plerumque symbolicus. Ita se res habet Apoc. II. v. 13. ἔπενον ὀνόματα αὐθρόπων χιλιάδες ἑπτὰ. ubi *septenarius millenariorum* pro numero incerto & indefinito positus, millia multa significat: est enim symbolum non solum varietatis, sed & multitudinis: quoniam ipsa totius mundi ætas septenario annorum absolvi non sine causâ creditur. Sic eodem capite v. 3. *binarius*, quo paucitas denotatur (cùm sit prima & simplicissima multiplicatio unitatis) innominatum & indefinitum paucorum veritatis testium numerum designat, in comparatione videlicet longè majoris adversantium multitudinis. &c. Jam verò isti numeri, de quibus quæstio est instituta, nec symbolici sunt, nec perfecti rotundique, sed plerumque fracti, seu dimidiati. cur enim dimidias portiones Spiritus S. etiam adjecisset, cur Dan. 12. post tredecim

decim dierum centenarios etiam 35. connumerasset, nisi præcisè istum numerum intelligi voluisset. Denique unius ejusdemque summæ tam varia periphrasis, quid aliud nobis com-
monstrat, quàm eum numerum, qui sub tot schematibus à Spiritu S. nobis revelatus est, non esse vagum, sed certum atque definitum, utiliterque facere illos, qui studium suum collocant, in eo interpretando. non enim tot tenebris ideò involutus est, ut nemo eum intelligeret, sed, ne sine debito studio quibusvis promiscuè esset obvius. Quod verò sub tot periphrasibus una summa 1260. dierum contineatur (nisi quod Dan. 12. primùm 30. mox insuper 45. propter causas inferius dicendas, adjiciuntur) id tam clarum est, ut in dubium amplius vocari nequeat. nec opus est ullis ad hoc explicandum ambagibus. resolvantur modo singuli illi numeri in gradus Eclipticæ, tùm uniformitas illa sole clarius apparebit. e.g. *Tres dies cum dimidio*, non opus est,
ut

ut pro annis sumantur, & deinde anni iterum resolvantur in menses vel dies: sed quoniam singulis diebus sol ab ortu in occasum unà cum reliquis sideribus conficit 360. gradus, hic numerus ter sumptus, cum dimidio suo, 1260. efficit. Idem efficient 42. *menses*, si gradus Eclipticæ consideres, quorum sunt 30. in unoquoque dodecatemorio. multiplica igitur 30. quadragesies bis, & eundem 1260. dierum numerum conspicias. *Tempus verò, tempora, & dimidium temporis*, sive pro annis Ægyptiis, qui præcisè 360. dies habent, capias; sive pro revolutionibus profectiois Mediæ, ut vocant, quæ singulis annis in singulos gradus provehitur, adeoque 360. annis absolvitur, unum idemq; est. Utroque enim modo Tempus quodlibet 360. numeros habebit, quibus multiplicatis per ternarium, cum dimidio tempore, quod 180. continet, provenient 1260. Nunc de illo si quærat, utrum hi dies sint communes, an prophetici, quorum quisq;

quisque annum valet? confidenter re-
spondebo, propheticos esse, & quem-
libet eorum annum valere: tùm quia
in LXX. hebdomadibus idem usu ve-
nit, & alibi quoque, ut notum est; tùm
quia dies communes peculiari adjecta
notâ solent ab his distingui. Nam
Dan. 8. v. 14. dies his mille trecentos à
vesperâ ad manè numerandos, atque adeò
communes intelligi debere, ipse Pro-
pheta indicat. qualis declaratio adje-
cta etiam legitur Esa. 21. v. 16. Denique
quia è S. literis certum est, Antichristia-
ni regni periodum, quæ tam brevis esse
non potest, per hos numeros describi.
Quod quoniam tu negas, *Clarissime Vir*,
ideò operam dabo, ut ex ipso tex-
tu prophetico meam the-
sin demonstrem.

CAPUT II.

Excutitur locus Dan. 7. ac disquiritur, utrum Cornu parvum sit Antichristus Romanus?

NUmero itaque VII. tui examinis, Adversus Calculatorem, inquis, nostrum ita concludimus: nullum certum Antichristiani regni tempus in scripturis præfinitum, verum silentio planè involutum fuisse. Et ibidem, statim ab initio, Mentio in sacris, Dan. 7, 25. c. 12. v. 7. Apoc. c. 11. 2. cap. 13. 5. habetur mensium quadraginta duorum, dierum 1260. temporis temporum & dimidiæ temporis, quibus unum idemque temporis spacium, videlicet annos 1260. denotari noster contendit. In quibus locis satis abundè constat, Nullam prorsus Antichristi mentionem factam, nec ejusdem dominij tempus præfinitum fuisse. Videbimus igitur de locis singulis. Danielis 7. v 25. sermonem, dici, fuisse non de Antichristo Romano, sed cum de prophanatâ religione Israelitica sub tyrannide

*nide Antiochi Epiphanis (in quo videris
παρ' ὧν αὐτὴν admisisse, & è cap. 7. Dan. in
caput 8. & versum ejus 9. seqq. transi-
lisse) tum de Muhammedica Dominatione,
quâ etiam Ecclesia sit affligenda, quæq; dura-
tura sit per tempus, tempora & dimidium
temporis. ubi ad numerum præceden-
tem Te refers, quo fufius ostendere co-
naris Corniculum istud parvum de
Turcico Imperio capiendum esse, se-
cutus Authores præcipui nominis, pri-
mique subsellii Theologos, à quibus
mihi religio esset discedere, nisi tot tan-
torumq; interpretum authoritati pon-
dera rationum prævalerent, quæ de
Antichristo Romano parvum cornu
interpretari suadent. Ideoque post
diuturnam in alteris castris moram,
hanc mihi nunc sententiam amplectē-
dam putavi. Rationes autem sunt istæ:*

I. Quia cornu parvum *de Medio*
reliquorum cornuum dicitur exortū.
Ubi ad rem nihil facit observatio Idio-
tismi, de quo scribis: *De medio eorum*
non significat ortum esse cornu ex eo, quod
proprie

propriè dicitur medium, i.e. à quo æquali spacio distant extrema, sed inter illa decem cornua ortum esse etiam cornu aliud exiguum. &c.

Nam hoc ipsum de Muhammedica dominatione falsum est, quæ non inter decem regna in Romano solo existentia, sed extra illa est exorta, ipsumque illum numerum denarium regnorum, posteaquam in Romano solo sedem fixit, complevit. Nam Saraceni seu Agareni, interiorem Arabiam, quam felicem vocant, incolentes (è quâ Muhammedes fuit oriundus, Mechæ civis, & Medinæ, post fugam, incola) nullo unquam tempore ad Romanum Imperium spectaverunt. & hos solos fuisse, quos ille sibi sociavit in Romanos impetum facturum, prodit circumcisio 14. ætatis anno suscepta, Arabibus cæteris antehac non usitata: de qua refert Blondus, quod Heraclius Imp. postquam Mathematicos consulisset de fati Imperii, responsumque tulisset, magnam ei cladem à circumcisis imminere, Judæos propterea toto Imperio

Imperio Romano exagitatos ad Christianam fidem cogere, prohibita circumcissione, instituerit, & cum Dagoberto Francorum, Sisebuthoque Gothorum occidentaliū in Hispaniā Rege, de iisdem simili modo cogen-
dis, per nuncios egerit. Verū is damno suo Saracenos quoque inter circumcisos tandem didicit numerare. Sicut igitur clarissimum est, hanc gentem, tunc, cū dominationem moliri inciperet, intra Romanum solum nihil possedisse: ita idem de Turcis quoque, à Caspiis inde portis per Armeniæ montana in Asiam paulatim effusis, cū aliquoties Romanis Imperatoribus adversus Persas mercede conducti militassent, non minus clarum erit. sive igitur Turcarum potentiam, sive Saracenorum regna reputes, fieri non potest, ut inter decem cornua, in quæ Romanum Imperium cū dilaberetur, divisum est, emersisse hæc illave dicantur. Quin potius utrique partem magnam Romani Imperii, pri-
dem

dem ipsi extranei, dum ad se rapiunt, ea cornua augent, in quæ Romanum Imperium dissipatum iri prædictum fuit. Quod enim inter decem emer-
sisse dicitur, aliud ab illis decem esse oportet, neque, quo tempore emer-
sit in externo solo fuisse constitutum. Ha-
tenus prima ratio.

II. Secunda è cornu parvi *Unitate*. no-
tissimum est, singula cornua singula re-
gna significare. atqui Muhammedica re-
gna (etiam sepositis illis, quæ extra Ro-
manum solû sunt, Persico, Tartaricoq;) non sunt unum, sed plura, in hodie-
rum usque diem: quanquam adhuc
plura erant, ante Mamluchorum Im-
perium in Ægypto & Syria destructum,
quod superiori seculo, sub ipsa refor-
mationis Lutheranae initia contigit.
cùm Selymus Turcorum Imp. Cam-
psonem Gaurium Mamluchorum Sul-
tanum; & mox, eo cæso, successorem
illius Tomumbejum iteratâ clade vi-
cisset, totumque illud Imperium sub-
vertisset. Quinimò hodieque, sicut
dixi,

dixi, Fessani, Tunetani, Maroccique Reges Saracenici, à quibus utraque Mauritania, Numidiaque possidetur. Turcarum haud agnoscunt dominium, nec easdem cum Turcis leges habent, veterum Saracenorum non parvæ reliquiæ. Absonum igitur esset, hos omnes (omnes enim intra antiquos Romani Imperii fines continentur) uno corniculo repræsentatos dicere, cum adeò diversa regna sint, ut ne legibus quidem inter se conveniant, & multoties ad internecionem inter se bella gesserint. Quod si religionis unitas facit, ut sint unum cornu, addas etiam necesse est Persas Tartarosque non minus eadem Muhammedis sacra agnoscentes, propterque religionis unitatem Christianos quoque Reges unum cornu dices esse, ut non decem amplius, sed duo tantum cornua fiant, in quæ Romana Bestia sit divisa.

Probo idem III. ex eo, quod cornu istud vocatur *parvū*. Hoc ajunt, apprimè ad Muhammedem quadrare, vilem initio

tio hominem. At verò, non Muhammed, aut quivis alius homo in individuo, sed tota regna cornua dicuntur. alioquin Muhammede mortuo defuisset illud corniculum, aut in tot nova cornua fœcundum fuisset, quot Caliphæ his atq; illis Saracenorum regnis, post ipsum præfuerunt. Nec dici potest, quod Muhammedes Saracenorum gentem condiderit, sed quod amplificavit. Saracenorum autem gens, quàm ampla etiam ante fuerit, vel inde constat, quod propter numerum suis sedibus amplius continere non potuit, sed mercenariam primùm militiam secuta, mox occasione præbitâ ab ipso Heraclio, tantâ mole sese effudit, non in Syriam solùm vicinam & Ægyptum, Romanas provincias; sed sub ducibus aliis, aliisque in Persidem quoque, ut uno penè tempore tria amplissima regna subjugavit. Quod si hæc parva initia dici merentur, gensque Saracena ideò parvo cornu comparari, quod Muhammed, quē sibi Ducem adscivit, vilis

vilis antea conditionis esset; Tartarorum Hunnorumque inundationibus idem convenire judicabitur, quibus Timurlanes atque Attila, ortu non generosiores, auspicia dederunt. nemo tamen est, qui non eos amplissimorum exercituum Imperatores, maximorum quoque robustissimorumque cornuum nomine dignos esse existimaret. Ad Romanum verò Pontificem visio Prophetæ de parvo cornu optimè quadrat. Propterea statuo ego (adscribo verba Doctissimi Rabbini Is. Abarbenelis, quæ Tu citas ut rejiceres) quod cornu illud parvum sit Dominum Pontificis sive Papæ, quod in urbe Roma institutum est per discipulum Jesu: Papa enim ab initio fuit parvus & exiguus, non potens, hinc vocat eum cornu parvum: & quia initio fuit Romæ, & quidem in humili statu, sicut minimus hodie Episcopus, Româ existente sub regimine Cesarum in eâ dominantium; idcirco dicit: Cornu aliud parvum ascendit inter ea, non dicit, post ea, sed inter ea, Cesares enim fuerunt domini terræ: Papa autem do-

B cebat

cebat illic Christianos, neque magni admodum ab illis fiebat. Hæc Abarbanel.

IV. Non tam pro Muhammede, quàm Romano Pontifice militat illa descriptio Corniculi, quando ei tribuitur, *Os loquens magna & Oculi*. Dato enim, quod ad Muhammedem non incommodè applicari possit, quod hîc de ore magniloquo dicitur: quoniam ille se summum postremumq; omnium Dei Prophetarum jactitavit, adeoque de se satis magnificè gloriatus est. Quid tamen facies de eo tempore, quo desit Muhammedes in vivis esse, non ultra decimum annum Hegiræ superstes: num dicemus Corniculum tùm desuisse magna loqui, aut suo ore postea destitutum fuisse, quandoquidem nullus post Muhammedem, sive Saracenorum Calipha, sive Mamluchorum Persarumque Sultanus, sive Turcorum Imperator, similia aut paria his, de se jactavit. Nec est quod de magnificis Imperatorum Turcicorum titulis quisquam hoc exaudiat; quasi minus ja-

stantiæ

stantiæ habeant Christianorum Regum elogia, quando Divi, Augusti, Victores, Christianissimi, Catholici, Ecclesiæ Defensores, Potentissimi, Invi-ctissimi, Adiabenici, Perfici, Gotthici, Alemannici, Francici, &c. falsò sæpè dicti sint dicanturque, etsi hos titulos apud nos quotidianus usus lenivit. Verius itaque de Romano Pontifice *Os loquens magna* explicatur. Ille enim cum se Ecclesiæ caput, cum Vicarium Christi & Vice Deum, cum Judicem controversiarum fidei, cum primum condum Divini verbi ubique infallibilem, cum se episcopum universalem & Apostolicum nominat, cum religiosum *ὑπερδουλείας* cultum sibi postulat, cum triplicis regni, cœlestis, terrestris & infernalis sibi jus arrogat, cum in Reges omnes terræ, non solum directivam, sed & correctivam potestatem prætendit, &c. annon tibi magna loqui magnifico ore videtur? Quæ elogia cum per emissarios suos ubiq; terrarum divulgaret, & plerisque genti-

bus, ut hæc ejusmodi de se crederent, persuaderet, tantam sibi potentiam comparavit, quæ omnibus formidabilis esset. Rectè igitur cornu ore præditum vidit Propheta, quippe cujus potentia ore, id est, præconio ejus Authoritatis Apostolicæ & irrefragabilis, tantorumque elogiorum persuasione primùm comparata, conservataque; mox ore quoque calamoque Lutheri fracta rursus, & magnam partem prostrata est. Adde *oculos*, quos Propheta Corniculo isti, non minus atque os loquens magna, attribuit. Qui sunt Emissarii Pontificis, Monachi videlicet cum toto Clero, quos in aulis Regum Principumque, inque omnibus regnis, Provinciis, oppidis, ceu oculos suos, per quos videt, quicquid ubique terrarum geritur, suæque potentia non postrema instrumenta, fovere solet, quos si quis læserit, ipsam Pontificii oculi pupillam tetigisse visus est, ut apparuit in Thoma Cantuariensi, Stanislaus Cracoviensi, aliisque, propter quos
univer-

universa regna interdicto subjecta sunt. Huic parvi Cornu descriptioni nihil simile est in regnis Mahummedicis, quæ vi armatâ, iusta pariter & iniusta, sicut pleraque alia mundi regna, cœperunt, & hæcenus propagata conservataque sunt. neq; solent Turcæ religione prius animos hominum occupare, quàm regiones bello subegissent.

V. Non ad Saraceno, minimè verò omnium ad Turcas quadrabit illa Corniculi descriptio, quâ dicitur (v. 21.) *pugnare adversus Sanctos & vincere.* Id quod in Apocal. c. 11. v. 7. de Bestia, quæ ascendit ex Abyllo, similiter prædicatur. Sancti in S. literis vocantur non promiscuè illis qui Christi nomen seu vere, seu falsò jactitant, sed qui, quem profitentur ore Christum, vitâ quoque & tolerantia crucis imitantur. Contra ejusmodi Sanctos, nec Turcæ pugnant, nec pugnarunt Saraceni, quorum Deus armis usus est, in pœnam Idololatriæ, quæ veluti cataclysmus Ecclesiam universam fœdaverat.

eo tempore , quo Muhammedisnus
erupit. non enim Sanctorum cœlitum
cultus solummodo, sed & imaginum
& reliquiarum, S. crucis potissimum
veneratio religiosa dudum obtinuerat,
quam tunc Heraclius à Persis bello re-
cuperatam inter pompæ ferula
ducebat. Hujus Idololatriæ quasi de-
stinati hostes Muhammedani sunt; fa-
ctumque est, cùm illi Christianis, qui-
bus dominabantur, sua templa pleris-
que locis relinquerent, imagines ta-
men sacras omnes tollerent, ut inde
quæstio etiam inter Christianos cæte-
ros nasceretur de imaginum cultu,
quæ toto eo, quod seculum est seculo,
viguit, usque ad Concilium Nicenum,
Septimum Oecumenicum falsò vocari
solitum. Et testatur ipse D. Johannes
Apoc. 9. 20. Muhammedanos Idolo-
larrarum flagellum esse debuisse. Nec
adhuc quisquam, nedum Sanctus &
Orthodoxus, religionis Christianæ
causâ, nisi in bello à Muhammedanis
necatus est. Quid quod Turcæ non
minus

minus adversus Persas, & Mamluchos, quàm Christianos hucusque belligerantur. At verò Romanus Pontifex ipsi orthodoxiæ bellum indicit, ipsissimos Sanctos, qui dominationi ejus, qui Idolomania, qui superstitionum pigmentis, qui sceleratæ sacerdotum vitæ, qui abusibus ceremoniarum, qui falsis dogmatibus contradixerunt, crudelissimè persecutus est, infinitaq; milia sustulit. Ille Apostolicos, Waldenses, Hussitas ferro, flammâ, exiliis, infamiâ publicâ, bonorum spoliationibus, per omnia Occidentis regna sic exagitavit, ut in vallibus Alpium, Bohemorum sylvis, denique apud Mauros ipsos in Hispania Granatensi refugium quærere coacti fuerint, unde postea quoq; à Ferdinando Arragonio, avo Caroli V. ministerio inquisitionis, unâ cum Muhammedanis & Judæis expulsi in Ægyptum ad Mamluchorum Sultanum Campsonem Gaurium, de quo paulo ante meminimus, profugerunt, ut clarè testatur Pet. Martyr

32 DE VERA ÆTATE
Mediolanensis l. 3. Legationis Babylo-
nicæ, ubi Albigenſes illos, *Sabbatinos*,
à Sabbatâ calcei genere, in quo ſignum
geſtabant, per quod inter ſe noſcebantur,
appellat. Quomodo verò adverſus Sanctos
pugnaverit Antichriſtus à tempore reformationis,
donec victum ſe fateri, & frenum divinæ
omnipotentia agnoſcere coactus fuit, & quas
cædes miniſterium Inquiſitionis dederit,
notius eſt, quàm ut hîc referri opus ſit.

VI. Si parvum cornu interpre-
teris de Muhammedanis, non poteſt
iniri numerus 10. *cornuum, triumq;* quæ
in conſpectu, ſeu coràm Iſto, evulſa ſunt.
Clara autem ſunt omnia, ſi de Pontifi-
cis regno interpreteris. Et primùm
quidem vulgaris illa diviſio Romani
Imperii, quæ apud Interpretes reperi-
tur, in decem iſtas provincias, Itali-
am, Galliam, Britanniam, Hiſpaniam,
Germaniam, Græciam, Aſiam, Syriam,
Ægyptum, & Africam, quàm non ac-
curata ſit, apparet inde, quod nullum
reperiri

reperiri tempus potest, quo Romanum Imperium ita dividi consuevit. Erant olim provinciæ longè plures, cum Sicilia, Sardinia, Creta, Mœsia, Pontus, Cilices &c. prætores singulæ suos haberent, Et quamvis post Domitiani tempora provinciarum numerus contractus esset, non tamen Illyricum & Pannonia tam vili loco habitæ sunt, non Macedonia Thraciaque tam contemptæ, ut velut appendices Græciæ non seorsim computatæ fuerint. In ipsa quoque Africa Numidiæ alia, alia Mauritaniam utriusque præfectura fuit. Sed demus licet, ita ut supra dictum, dividi Romanum Imperium potuisse: quid tamen hoc ad rem. Non enim Propheta Romanum Imperium in totidem Provincias sub uno capite unitas; sed in decem cornua, quorum quodlibet peculiare regnum est, dispescit. Sicut enim ibidem quatuor alæ Tertiæ bestię, non quatuor provincias regni Macedonici sub Alexandro adhuc unitas; sed post divulg-

B s sum.

sum ejus Imperium, quatuor nova regna, Græciæ, Asiæ, Syriæ & Ægypti denotarunt: ita quoque decem ista cornua, post divulsum à Barbaris Imperium, decem nova regna in Romano solo constituta, significare debuerunt. Videamus igitur, an decem regna fuerint in Romano solo tempore irruptionis Saracenicæ, è quibus tria pridem existentia ab illis ipsis sint evulsa. Incidit invasio Saracenica, sub Heraclii Imperio, in Annum Christi 628. qui est sextus Hegiræ. Tunc Vandalorum regnum defierat in Africa, Gotthorum in Italia. ideoque intra Romanos terminos hæc solùm supererant. 1. Imperium Orientis, complexum Græciam, Thraciam, Asiam minorem, Armeniam majorem, Syriam, Ægyptum & antiquos in Africa limites, nec non Exarchatum in Italiâ, cum ipsâ urbe & Insulis. 2. Britannia, quatenus Romanorum fuerat, quam tunc Anglo-Saxones occuparant. 3. Pannonia cum Norico & Illyrici parte usq;

usque ad Bojos, ab Hunnis & Avaris infesta. 4. Gallia, quam Burgundiones. 5. Franci. 6. Gotthi diviserant totidem Regnis constitutis, quæ Germaniam quoque ad Rhenum, quantum Romanis paruerat, complexa erant. In Hispania 7. Suevi seu Alemanni illam reliquam partem, quam Occidentales Gotthi, Aquitaniæ domini, non suo regno adjecerant, sibi vendicabant. 8. Longobardi quoq; Gallos Insubres infederant, qui non multò post Exarchatum planè sustulerunt, nihil Orientis Imperio in Italiâ præter Apuliam Calabriamque cum Sicilia relinquentes. In Thracia denique 9. Bulgarorum regnum partem Romani soli complexum erat, regiæque urbi penè imminebat. Talis erat facies intra antiquos Imperii Romani limites, eo tempore quo Saraceni, factâ in vicinam Syriam irruptione, novum ipsi quoque, & quidem 10. *decimum* numero, regnum intra eosdem limites condere cœperunt. Neque illi

tres duntaxat partes vulgatæ illius divisionis sibi rapuerunt; sed cum Syriâ, Ægyptum, Cyrenas, Numidiam, Mauritaniâ utramque, Hispaniam ad Pyrenæos usque montes: inde Ciliciam, Paphlagoniam, Armeniam maiorem, Insulas, ipsique Constantinopoli non semel obsidionem moliti sunt. Ex Africa deniq; trajectu facili Siciliam occuparunt, ipsiusque Italiæ partem diu tenuerunt, donec à Nortmannis hinc & inde pellerentur. Neq; tamen hoc pacto tria regna subverterunt. sed omnia hæc solis Græcis, & in Hispania, Suevis adempta sunt. Jam verò si quis Turcas putet hoc vaticinium implevisse, & tria cornua ex his, in quæ dilapsum Romanum Imperium erat, extirpasse; ad quàm multa ei respondendum erit? Cùm enim Turcæ, initio factò sub Duce Aladino in Asiam incubuerunt, & regnum Iconiense condiderunt, quod factum circa ann. Christi 1060. Imperante apud Græcos Romano Diogene; in Romano solo
plures

plures jam decem Regibus regnisque fuerunt. Præter enim Græcos, Germanosq; Imperatorum antiquos titulos sibi vendicantes, in Italia Siciliæque paulò ante creverat potentia Normanorum: his adde Galliam, Angliam, Hungariam, adde in Hispania regna duo, Saracenicum alterum, alterum Christianum, in Africa plures Mauro-rum Numidarumq; Reges Muhammedanos, adde Sultatum Ægypti, & Persarum in Syria Palæstinaq; dominium: atque ita Regna non minus duodecim reperies, in quæ tunc Romanum solum divulsum erat. Quod si nunc Tibi dicendum foret, quæ illa tria sint cornua coram Turcis evulsa, plurimæ iterum difficultates se offerrent. Nam regnum quidem Hierosolymitanum à Francis quadragesimo anno post condici cœpit, è Sultani Persici manibus vindicatum. id non Turcæ Francis eriperunt, sed Saraceni tam è Perside, quàm Ægypto iterum imminentes. Illius verò regni reliquias cum destituis-
tan-

tandem Principes Occidentis, Tartari
in Asiam sub Timurlane effusi, aliquā-
diu sustinuerunt, quorum Princeps
quidam Caganus Christiana sacra sus-
ceperat, licet potior Tartarorum pars,
relictis Idolis, ad Muhammedanos
transiisset. cū verò hi in Syria etiam
deleti, urbesque maritimæ, Tripolis
& Joppe, diffidiis Genuensium & Pisa-
norum amissæ essent, Cypro tandem
Venetis venditâ, totum illud regnum
penitus subversum est. Nihil hîc Tur-
carum arma effecerunt. Dumq; illi
suam in Asia potentiam stabiliunt, &
Græcorum cervicibus incumbunt, no-
vum interim in Ægypto Imperium
Tartari ex Circassis, quos Ægypti Sul-
tanus civili Saracenorum bello in auxi-
lium advocaverat, oppressis sociis pa-
riter & hostibus, condiderunt, Syriam
etiam complexum, quod Mamlucho-
rum appellatum, tanquam diceret Re-
gnantium. qui cū omnes exteri es-
sent & milites, gravi servitute exarma-
tos indigenas oppresserunt. Hos post
ducen-

ducentos fermè annos Turcæ tandem
Selymo Imperatore, sicut paulò ante
dicere præoccupavimus, expugnarunt,
Syriamque & Ægyptum Asiæ Græciæ-
que adjecerunt. Duo igitur & non
plura, intra Romanos limites regna
sunt à Turcis subversa, Constantino-
politani videlicet, & Mamluchorū,
Bulgaros enim Græci, antequam ipsi
perierunt, domaverant. Et quanquam
regni Pannonici non exiguas portio-
nes iidem Turcæ bello sibi acquisive-
runt, indies ad ulteriora grassantes:
nondum tamen illud cornu evulsum
coram his dici potest. Regnum verò
Cyprī superiori seculo Venetis ereptū,
si quis existimet tertium è cornibus
deciduis fuisse; ille cogitet velim, Cy-
prum neque tunc, neq; ferè unquam
aliàs peculiare regnum constituisse;
sed alieni duntaxat Imperii nobilem
fuisse portionem: Imperium denique
Trapezuntium, quod vocant, nihil a-
liud quàm Constantinopolitani pau-
cas reliquias, translata illuc, post ur-
bem

bem captam, Imperii sede, quasi è naufragio tabulas collegisse. Quod si verò non Regnorum, sed provinciarum numerum inire velis, (quod fieri tamen non debet) juxta vulgarem Interpretum divisionem, quomodo neque stante Romano Imperio, neq; dissipato unquam describi consueverunt; longè plures tribus invenies Turcicâ potentiâ oppressas. Dato enim, sed non concessò, Thraciam, Macedoniam, Epirum, reliquamque Græciam omnem, & quicquid unquam Græco sermone usum esse legitur, unam Provinciam dici posse; quid tamen facies de Asia, Syriâ, Ægypto, quæ manifestè vel in ipsa illa vulgatâ divisione singula cornua constituere judicantur. Hæc ideò paulò prolixius ex Historiarum monumentis explicare libuit, ut vulgaris error tantò manifestius pateret. De Romano itaque Pontifice quomodo verissimum sit, quod coràm illo tria cornua de prioribus, in quæ antiquum, quod Romæ fuit, imperium divisum est,

est, sint evulsa, nunc declarabo. Decem regna intra fines Romanos, statim post Saracenicam invasionem, numerata esse prædiximus. id neque ante, neq; deinde ullo tempore accidit, cum pauciora pridem, post semper plura essent. Nam & hodie in solo Romano quindecim numeramus, quæ nullo communi vinculo continentur, nec superiorem alium agnoscunt, non numeratis rebus publicis libertatem suam per se tuentibus totidem, quot sunt, sed folis fœderibus, quibus uniuntur, in censum relatis. Fuerunt autem tunc regna ista, Græci, Gotthi, Suevi, AngloSaxones, Franci, Burgundiones, Longobardi, Hunni, Bulgari, Saraceni. Quæ, inquis, inter hæc Regna evulsa sunt coram Romano Pontifice? Ea, inquam, quæ Romæ atque in Italia sedem figere conabantur, tanquam in ipsius Antichristi sede. id quod Prophetæ vocabulis hisce מִן־קִרְמִיָּה, *de coràm se, seu è conspectu suo*, clarissimè exprimit. Cumque Gotthorum in
Italia

Italia regnum ante molimen regni Pontificii mundani defierit, Justiniano I. per Belisarium & Narsetem urbem cum Italiae ea parte rursus vendicante, quæ Exarchatus vocabulo postea venit; Ipsi Græci, Longobardi, Franci, seu, qui eodem jure post Francos Romanam cum Italia Germani Cæsares tenuerunt; isti erunt, quos Pontifex Romanus unum post alterum summovit, ne suæ Dominationi, quam moliri incipiebat graves essent. Græcos, seu Exarchatum, sustulit per Longobardos, quos aliquandiu, ut constat ex Paulo Diacono, sibi devinctissimos habuit, usque adeò, ut Regum omnium primus Aripertus Romanæ Ecclesiæ provinciam integram, Alpes nimirum Cottias dono dederit, instrumento donationis aureis literis perscripto, quam sequentes Longobardorum Reges Ansprandus & Luitprandus ratam habuerunt. Cùm verò iidem, maximè verò Aistulphus (is ipse, qui Exarchatum, captâ Ravennâ, penitus subvertit)

Pon-

Pontificibus in Italiâ formidabiles esse cœpissent, Romæ imminentes eam occupaturi; tùm Pipinus paulò ante in Regem Galliæ ex audaci Zachariæ Pontificis pronunciato, dejecto Childerico, assumptus, adversus hos evocatur, qui Exarchatus urbes Aistulpho ereptas omnes Pontifici donavit. Evocatur mox & Carolus Pipini Fil. adversus Desiderium: neque id unâ vice, donec ille à Carolo aliquoties victus, denique captus, & in Galliam abductus est, ultimus Longobardorum, qui in Italia regnavit. Sed & Francos, postquam Carolus patriciatus titulo primùm Italiæ imperium tenuisset, & mox quoque Augusti & Imperatoris cognomen, invitus licet, admisisset, hancque cum Imperio dignitatem ad posteros suos, & qui ex aliis Germaniæ proceribus successores ejus dignitatis fuere, derivasset; iidem Romani Pontifices, quibuscunque tandem potuerunt modis Româ atque Italiâ excluderunt: Normannorum tandem usi auxilio,

auxilio, quos eâ gratiâ Apuliæ Sicilia-
que dominatu potiri passi sunt, sic ta-
men ut beneficio Apostolicæ sedis id
regnum acceptum se referre fateren-
tur: unde factum, ut sequentibus Nea-
polititanis Regibus deferrent Pontifi-
ces juramentum, quo jurare cogeban-
tur, se titulum ac dignitatem Romani
Imperii, etiam ultrò oblatam, nun-
quam suscepturos, ne videlicet tam vi-
cinos, inque ipsâ Italia habere Cæsares
cogerentur. à quo juramento superi-
ori seculo Carolus V. 30000. aureo-
rum se redemit. Historia nobis scri-
benda esset, si quibus artibus tandem
id, quod diximus effectum sit, velle-
mus declarare. Res eo tandem redi-
it, ut Roma Pontificis arbitrio relicta,
Italia quasi neglecta fuerit. Nam Ru-
dolffus Habsburgensis etsi eâ lege ab
Electores creatus esset Imperator,
ut sequenti anno, qui erat 1273. vulga-
tæ æræ, Romæ coronam reciperet, il-
lam tamen expeditionem perpetuò de-
clinavit, non dissimulans ad amicos,
exemplis

exemplis antecessorum se deterreri, cū
vestigia Italiam ingredientium, conspiciat
multa, nulla tamē feliciter egredientium.
quare & Nicolao III. Exarchatum Ra-
vennatem cum Romandiola concessit
ultrò, ut suo sumptu bellum in Palæ-
stinā persequeretur; quod cupidè qui-
dem Ille arripuit, sed bellum neglexit;
Et civitatibus Italīs libertatem vendi-
dit, modò Imperii Majestatem comi-
ter venerari non desinerent. neque id
successores Rudolphi revocarunt. &
quamvis adhuc duo, Henricus VII. &
Ludovicus Bavarus in Italiam, Imperii
jurium tuendorum causā, cum exerci-
tu profecti legantur, quo tamen id fa-
cto suo fecerint, & quā id patienter
Pontifices tulerint, vulgo notum est.
Carolo certē IV. Ludovici successoris,
ea lex à Pontifice dicta est, ut quā
primum Italiā discederet, ubi coronas
Mediolani & Romæ recepisset. post
eum Fridericus III. sine exercitu, Ma-
ximilianus I. & Carolus V. armati qui-
dem, sed suarum rerum magis, quā
Imperii jurium tuendorum gratia Al-
pes

pes transcenderunt, cum Pontificibus adversus Gallos plerumque fœderati. Quo verò loco hodie Imperialis auctoritas Romæ atque in Italia habeatur, vel me tacente omnes sciunt.

VII. Denique quod non de Muhammede, sed de Pontifice parvum cornu explicandum sit, conarer etiam demonstrare ex ipsâ Corniculi ætate, quam Propheta dicit duraturam *Tempus, Tempora & dimidium temporis*: quandoquidem pro comperto habeo hanc ætatem Antichristo quoque Dan. c. 12. Apoc. 11. & 12. non uno sub schemate tributam esse; nisi hoc ipsum à Te, *Clarissime Vir*, in dubium vocari meminissem. Ideoq, ad hujus rei faciendam probationem, eo quod sequitur capite me accingo.

CAPUT

CAPUT III.

Explicatur Danielis Cap. 12. & ostenditur, quod Tempus, tempora & dimidium. 1290. dies, ut & dies 1335. sint ætas Antichristi, & quo anno illi numeri incipiant, ubi desinant.

QUoniam Calculator anonymus è duodecimo quoq; Danielis cap. versum septimum, in quo trium temporum cum dimidio iterata mentio fit, cæterosque qui ibi sunt numeros, suo calculo, pro fundamento subternit; Tuque id, *Vir Clarissime*, generali isto pronunciato, quod sub initium præcedentis capituli produximus, subruere conaris: Abunde constare perhibens, in locis istis omnibus, quos Calculator citaverat, nullam prorsus Antichristi mentionem factam, nec ejusdem dominii tempus præfixum fuisse; non possum, quin Te admoneam, ut tui ipse sis memor, qui
hæc

hæc dicens, mox tamen asserere non dubites, ex hoc eodem loco constare, *interitum Antichristi solis quadraginta quinque diebus à fine mundi abesse.* utique igitur de Antichristo hoc in loco fit mentio, ejusdemque domini tempus præfinitur. Hanc ipsam, credo, ob causam, cum de locis reliquis pronunciatum tuum probare conatus sis, de hoc loco Dan. 12. nec non de cap. 11. Apoc. probationem prorsus omittis. Et si igitur Te confitentem habeamus reum, veritatisque agnoscentem jubar: tamen ex abundanti, per aliquas duntaxat notas in ipso textu deprehendendas, ostendere conabimur, quod hoc loco utique de Pontifice Romano sermo sit. quo confecto, videbimus etiam, quàm verè hoc sit à Te dictum, quod Antichristi interitus solo 45. dierum interstitio à fine mundi abfuturus prædicatur: declaraturi simul, unde videantur Tempus, tempora & dimidium cæteri; numeri duodecimo Danielis capite revelati, ordiendi esse,
atque

atque adeò etiam ubi terminandi, ex quo de aliis talium numerorum parallelis in Apocal. locis facilis mox erit æstimatio. Et primam quidem propositi nostri partem quod attinet, de eo sermonem esse constat, *qui se efferet & magnificabit super omnem Deum, & contra Deum Deorum loquetur magnifica.* hanc verò esse notam Antichristi D. Apostolus 2. Thess. 2, 4. clarè testatur: nec in alium quenquam tam accuratè hoc competit, quàm Pontificem Romanū. Sermo portò est de illo, *qui mulierum amorem, legitimum videlicet, neglecturus est.* id quod regno papæo tanquam fundamentum subternitur, cùm periculum sit cœlibatu sublato, ne variis ex causis uxorati sacerdotes & Episcopi, politico magistratui fiant obnoxii, suamque à civili jurisdictione exemptionem tueri non possint. quanquam aliàs è sententiâ canonistarū etiam concubinæ sacerdotum foro subjaceant Ecclesiastico. adde aliam causam, quam prodit P. Suavis H. Concil. Trid. l. 7.

Permiso, inquit, Presbyterorum conjugio futurum verebantur, ne omnes affectum & amorem suum in uxorem & liberos, adeoque in familiam & patriam convertant: inde cessaturam arctam illam ordinis clericalis cum sede Apostolicâ conjunctionem; ut matrimonium presbyteris concedere, nihil aliud sit, quàm Hierarchiam Ecclesiasticam destruere, & Pontificem redigere ad Romæ solius Episcopatum.

Sermo est tertio de illo, qui peregrinum Deum, nullis unquam anterioribus sæculis cultum veneraturus est auro, argento & lapidibus preciosis, inter eos, qui strenuam sibi operam navant in tuendo illo cultu Dei. Maosim, regnis terræ in præmium distributis. Excogitari hîc nemo alius potest, quàm Pontifex Romanus, jubens colere Deum farinaceum, panem in Missa consecratum, cultu latriæ, eoq; proprio: includens eum repositoio, gemmis auroque fulgenti, & perhibens esse Christi corpus: imò (concomitantia virtute) Salvatorem ipsum. In quo Missæ sacro cùm Pontificatus summa
ref.

resideat potestas, **Μαοσιν** Maosim, à robore, peregrinum istiusmodi cultum Propheta cognominavit, simul etiam ut ad Missæ vocabulum alluderet, in quâ Missa novus iste Deus panaceus consecrari coliq; solet. Nam potestas, quam vocant Ordinis, ideò maxima esse creditur, quia singuli sacerdotes polleant facultate, ut quidam dicebat, creandi suum creatorem: at hæc non aliunde nisi à summo Pontifice in reliquos omnes derivatur. De eo denique sermo est, *qui tentorium suum eriget inter duo maria, in Sanctuario desiderabili.* hoc est, qui sedem suam habiturus est Romæ, & in Ecclesia Dei. Videtur quibusdam ad Turcas illud alterum de tentorio inter duo maria posse applicari, quibus Constantinopolis Imperii sedes est inter Pontum Euxinum & Propontidem. sed quis non videt Propontidem vix mereri, ut in comparisonem Ponti Euxini veniat, & peculiaris maris titulum habeat, cum se habeat instar faucium respectu capitis.

tis longè majoris. Adriaticum verò &
 Tyrrhenum, quibus Italiae latera cin-
 guntur, duorum marium nomen ve-
 rius tuentur. quamvis rem totam ex-
 tra dubitationis aleam ponat altera lo-
 ci descriptio, à monte sanctuarii desi-
 derabili, qui est Ecclesia Dei, cujus hæc
 est in sacris literis usitata περιφρασις.
 Atqui non Turca, sed Antichristus Ro-
 manus in Ecclesiâ residet. Verùm
 cùm his nemo contradicat, alteram
 nunc propositi nostri partem exseque-
 mur, visuri, utrum ex hoc loco Dan.
 12. v. 11. seqq. id sequatur; quod à Te
Vir Clarissime, his dicitur, semel in 5.
 numero tui Examinis: rursus num. 7.
 videlicet, *Quod Antichristi interitus extre-*
mo judicio solo 45. dierum interstitio conjun-
ga ur. Sic autem se habent versiculi tres
 postremi in prædict. cap. 12. *Et à tem-*
pore remota Tamiâ, & reposita desolationis
abominabilis, dies sunt 1290. Beati expe-
ctantes & attingentes dies 1335. Et tu abi in
finem, & requiesce, & stabis in sorte tua in
sine dierum.

Anti-

Antichristi initia conjicit Prophe-
ta in id tempus, quod triplici ipse no-
tâ voluit insignire : quarum una est
Finis dispersionis sancti populi, v. 7. sed ab
hoc termino dominatio potius, quàm
nativitas Antichristi, ejusque infantiae
tempus incipit. Secunda, *Remotio Ta-
mid*, id est, *perpetui*, seu earum legum,
quæ in Ecclesia, ex Dei voluntate, per-
petuò observari debebant, v. 11. Ter-
tia, *repositio desolationis abominandæ*, cùm
videlicet in locum divinarum legum
ἡ δειλὴ σκηνα & cultus Idololatriæ
substituatur. Ab hoc itaque termino
triplici istâ notâ insignito, dicit Pro-
pheta *futuros esse dies 1290. beatos verò,*
qui expectent dies 1335. Illum igitur nu-
merum Tu de fine Antichristi; hunc
de consummatione seculi, sicut etiam
Anglus Anonymus intellexerat, intel-
ligis. Ego verò neq; illum terminum
de omnimodo fine regni Antichristia-
ni, neque postremum de fine mundi
possum exaudire : sed de casu quidem
Antichristi utrumque, secundum ma-

54 DE VERA ÆTATE
gis & minus. Id verò quo pacto, &
ex quibus rationibus, nunc in apri-
cum dabo. Notandum cum primis
est versu 7. illum etiam numerū 1260.
dierum, sed ~~temporales~~ temporis, tem-
porum & dimidii temporis haberi:
adeoque casus Antichristiani non duo
tantum, sed tria insignia momen-
ta poni, quorum *primum* futurum sit
post dies propheticos, i. e. annos 1260.
qui numerus semper in Apocalypsi, u-
bi de eadem hâc Antichristi Tyranni-
de agitur, poni solet. *Secundum*, tri-
gesimo anno post. *Tertium*, post 45.
annos à termino proximo. Quod ul-
timum momentum, hîc prædictum,
non necessariò tamen intelligitur tale
esse, quod panno lethriam Antichristo al-
laturum sit: sed ea solùm injecturum
frena, ne possit amplius opprimere
eos, quibus seria cura est veritatis: sed
cogatur liberam iisdem Evangelii pro-
fessionem permittere. Ideoque bea-
tos Propheta eos prædicat, qui ad di-
em illam victuri sunt, quando quidem
nullo

nullo impedimento (nisi fortè rerum
temporalium amor quenquam remo-
retur) prohiberi amplius poterunt,
quo minus liberè veritatem profitean-
tur, aut ad ea loca se conferant, ubi or-
thodoxorum cœtus & veræ doctrinæ
copia est. Ipsa vero panolethria & κα-
τάργησις. Antichristi non aliud mo-
mentum habet, quàm adventum Chri-
sti ad iudicium, sicut clarè habetur 2.
Thess. 2, 8. ὃν ὁ κύριος κατάρξει τῇ
ἐπιφάνειᾳ τοῦ παρανομοῦ αὐτοῦ. qua formu-
la supremus Christi ad iudicium ad-
ventus quin describatur, vix quisquam
est, qui ambigat. Fieri enim potest,
ut post destructum Papæ regnum inq;
extremas redactum angustias, superfit
tamen aliquis adhærens illi cœtus ho-
minum tenebras plus amantium, quàm
lucem, inter quos & jura sua sibi usur-
pet, & sub alieno licet jugo, tamen a-
liquod sibi regnum vendicet: sicut fi-
eri videmus in Judæorum synagogis,
in quibus sub alieno dominio Archi-
synagogi tamen quodammodo impe-
rant,

rant. de quibus vide l. 14. Cod. de Judæis, & Nov. 146. Non igitur Propheta terminum istum triplicem assignavit, ad panolethriam Antichristi significandam; sed ut ostenderet, per quæ momenta Ecclesiæ sua libertas ab ista tyrannide tandem reditura sit: fore enim primo, ut post tempus temporæ & dimidium, seu 1260. annos incipiat Malignus ille vinci ac destrui: sed non fateatur se victum, nisi post triginta alios annos sequentes. Verum nec dum statim beatos prædicari posse, quoslibet veritatis affectas: sed hoc futurum post 45. alios annos, quibus demum finitis, nemo veritatis amator ejus Tyrannide prohiberi amplius queat, quin liberè iis se cœtibus aggreget, in quibus Evangelium purè docetur, & sacramenta integra administrantur. dum interim Antichristus adhuc ab iis, qui tenebras suas plus amant quàm lucem, in honore habeatur: donec paulatim, *nemine* (ut vers. ult. cap. 11. Propheta loquitur) *eum juvante*, deficiat.

ciat, & vindictæ ampliores subinde
gradus experiatur, supremoque judi-
cis adventu tandem planè destruat. Hæc igitur est illa felicitas, quam Pro-
pheta post 1335. annos promittit, non
Christi ultimus adventus & seculi con-
summatio. Qui enim felices prædi-
cabuntur illi, qui sub mundi finem vi-
cturi sunt, tempore adeò calamitoso
piis, ut vix pietati locus amplius futu-
rus sit. quod in Apoc. cap. 20. v. 7. &
deinceps Divinus Johannes clarè o-
stendit, fore, inquiens, *ut totam terræ su-
perficiem occupent hostes, & circumvallent ca-
stra sanctorum, & urbem dilectam.* Quip-
pe si beatus prædicari potuit Noe, se-
culo vivens, cui diluvium imminebat;
aut si felix fuit Lothus inter Sodom-
itas, quibus mundi ætatibus ultimam
quoq; ejus senectam Salvator ipse com-
parat Luc. 17. felices etiam dicendi fu-
erint illi, quos extrema mundi ætate
vivere continget. Quod enim quis
dicat, ideò eos laudari posse beatos,
quia citò malis hujus seculi defungen-
tur,

tur, instante ejus consummatione; id nihil facit ad rem. Nemo enim piorum, ipso etiam tempore persecutionis, tali beatitudine destituitur: morte enim, ultrà quam nulla se extendit piorum calamitas, nullaq; persecutio, eâdem potitur quisq; felicitate, saltem privativâ, quam illi habent, quos novissima dies vivos deprehendet: quos interim non minoribus, imò longè majoribus malis excruciarì oportebit, quàm quibus inter Sodomitæ excruciatæ est anima juxta Lothi. Alia igitur felicitas hîc est intelligenda, Libertatis nimirum conscientiarum, quæ captivitati sub Tyrannide Antichristianâ, de qua Propheta prædixerat, propriè opponitur. Neq; fanè illa calamitas, quæ sub regno Antichristi futura erat, quamque Angelus tam gravem fore Danieli prædicit, *quanta non fuit unquam, dum homines fuerunt, neq; futura sit in posterum*; mundana, ut sic loquar, calamitas fuit. Satis enim felices fuerunt servi Antichristi, quoad corpo-

corporis bona, & copiam earum rerum, quæ hujus vitæ indigentiam sublevant. Sed fuit potius animarum, quæ salutis mediis destituebantur, præclusis penè omnibus ad eam consequendam viis, nulloque, ferè in toto orbe, visibili cœtu existente, in quo vera & pura Dei oracula possent reperiri. Qualis igitur fuit calamitas, talis etiam opposita ei felicitas, quam Angelus visionis propheticæ interpretes post annos 1335. initium habituram docet: nimirum ejusdem generis, & ad militantem, non triumphantem Ecclesiam pertinens, consistens in puræ doctrinæ copiâ, & libertate eam profitendi, & per hanc salutem æternam consequendi. Quod verò Te, *Vir Clarissime*, procul dubio movit, ut de seculorum consummatione beatitudinem istam acciperes, id erat; quod versu cap. 12, secundo, statim post prædictam seculi Antichristiani extremam infelicitatem, Resurrectio promittitur universalis, tam piorum, quàm impiorum. Et fateor

non esse id contemnendum assertionis
huius tuæ fundamentum; quod me
quoque permoveret, nisi eventus vati-
ciniorum omnium interpretes optimus,
manifestè aliud nobis ostenderet. Iis
enim temporibus per integrum ferè
seculum hætenus viximus, quæ inter
extremam illam calamitatem Ecclesiæ
& finem Antichristi, atque adeò seculi
consummationem interveniunt, & sa-
tis felicia sunt, quod attinet copiam
verbi Divini, eorumq; bonorum, quæ
Ecclesiæ & piis in hoc mundo optari
sperariq; possunt. nec dubito, quin
felicitas illa ad plures subinde sit per-
ventura, ubi maiora indies regni Anti-
christiani decrementa futura sunt, quæ
Propheta noster in fine capitis undeci-
mi & B. Johannes Apoc. 16. & 19. lon-
gè insigniora, quàm quæ hætenus fu-
ere promittit. Respondendum igitur
est ad objectionem, quod Resurrectio
mortuorum universalis ideò subjecta
sit immediatè temporum infelicitati,
quæ sub regno Antichristi futura erat;
quia,

quia, etsi dominatio Antichristi & ejus
in Ecclesiam Tyrannis sunt desitura,
non tamen ideò Antichristianismus i-
pse prorsus ante finem mundi destru-
endus est: sed aliquæ semper superfu-
turæ reliquiæ ejus mali, donec univer-
si hujus machina stabit. At verò di-
ces, finiri quoque duodecimum caput
mentionē resurrectionis, statim post
illā verba, quibus qui expectant dies
1335. beati proclamantur: Juberi enim
Prophetam, *ut abeat in finem & quiescat,*
ut stet in sorte suā in fine dierum, quā phrasi
nihil aliud quàm mors & resurrectio
Prophetæ describatur. Id verò, etsi
ego negare nolim, nego tamen ex con-
nexionē horum verborum cum præ-
cedentibus, id sequi consequens, quod
Tu existimas. Non, inquam, ideò de
resurrectione Prophetæ verba facit
Angelus, statim post felicitatem pro-
missam, quod resurrectio universalis
mortuorum illius beatitudinis ratio
& causa sit: sed quod Prophetam vo-
lebat esse contentum hāc suæ visionis
inter-

interpretatione eo usque deducta: fore enim, ut clarius & apertius hæc ante mortem & resurrectionem suam non intelligat: postquam verò in sorte suâ cœlesti iterum vitæ fuerit restitutus, tùm plenius intellecturum. Quis enim credat Daniele, tam dilectum Deo Virum, & Prophetam illuminatissimum, ex tribu regiâ Davidis oriundum, adeoque Salvatoris consanguineum, demum in universali resurrectione, seculorumq; consummatione resurrecturum, & non potius dudum surrexisse, inter illam Sanctorum multitudinem, qui exiverunt è sepulchris suis cum Salvatore. Matth. 27, 52. seq. Nam qui putant hoc privilegium ad eos solum Sanctos, qui in terra promissa sepulti erant, attinuisse, eamque ob causam Patriarchas Jacobum & Josephum, sepulturam ejus loci tam studiosè expetiisse, illi Elenchum causæ committunt. non enim propter Resurrectionem cum Christo expetitam id factum: sed ut hoc quasi symbolo
fidem

fidem suam testarentur, & posteris suis firmarent, de terra ista, extrà quam tunc exulabant, à Deo posteritati suæ in hæreditatem certò tradendâ. Non legimus enim Patriarchas, qui ante Abrahamum fuerunt, tale quid expectiisse unquam, sed solos eos, qui promissionem terræ ejus acceperant: & nihilominus tamen existimare fas est, Adamum, Sethum, aliosque, in primis etiam Noc, quem doctissimi quidam Viri existimant in Italia sepultum, cum Christo fuisse suscitatos.

Ut verò clariùs ostendam, quo pacto existimem (salvo tamen aliorum judicio) Danielis hanc Prophetiam de regno Antichristi complementum suum jam nactam esse; tria illa momenta temporis, quæ apud Prophetam sunt, paulo pressius considerabimus. *Unum*, dicit, *post Tempus tempora & dimidium temporis*, h. e. post 1260. annos futurum esse. Id judico tunc evenisse, cum B. Lutherus anno vigesimo superioris seculi à Papatu apertè descivit,
&

& Papæ in Ecclesiam tyrannidem orbi patefacere, istique se opponere eo successu cœpit, quem omnes hodie miramur, nobisq; de eo gratulamur, quippe hoc pacto in Christianam libertatem vindicati, quam majores nostri, sub captivitate Babylonis gementes, diu desiderarunt. Tunc enim primum vinci Antichristiana Tyrannis cœpit, quæ pridem quosvis alios ei se non minus animosè opposcentes ipsa vicerit. Incipiet ergò Antichristi ætas circa annum Christi 260. quo tempore primum in Ecclesia Romana Schisma fuit, consequendi Episcopatus causâ, inter Cornelium alioqui Orthodoxum sanctumq; Martyrem, & Novatianū, de martyrio quidem gloriantem, sed Novato (qui Romam venit Volusiano secundum & Maximo Coll. ducentisimis & quinquagesimis nonis, post natum Christum, juxta Cassiodorum) ideò adstipulantem, quia Cornelium sibi in Episcopatu prælatum oderat, atque ideò factâ secessione se quoque pro

pro Romano Episcopo inter suos af-
secclas gerentem. Conveniens enim
erat, ut Antichristus in primo Roma-
næ Ecclesiæ schismate nasceretur, quā-
doquidem in omni puerperio matri-
cem scindi necesse est. Primus igitur
in Romana sede Antichristus Novati-
anus habebitur φιλοπρωτεία laborans,
supraque Cornelium se efferens. post
quem illi qui in schismate perseveran-
tes Novatianorum deinde Episcopi a-
liquandiu Romæ fuerunt. Mox ve-
rò etiam orthodoxi, qui statim post
pacem Ecclesiis à Constantino resti-
tutam, supra reliquos efferri cœpe-
runt, arrepta occasione ex ipsius Con-
cilio Niceni decretis, in quibus sedium
quoque Patriarchalium prærogativa
est constituta, Romanæque primus lo-
cus assignatus, quo tempore ea quæ-
ritio, Quis major inter Apostolos esset?
quam Salvator indignam Ecclesiasticis
viris judicat, Matth. 20. tandem fuit
decisa. Ut non dubitem *Julium I. Mar-*
ci, qui post Sylvestrum octimestris tan-
tum

tum Episcopus fuit, successorem, primum post Novatianos illos Antichristum dicere. Ejus enim insolentiam vel inde discas, quod scribens ad Orientis Episcopos, eos pariter cum Athanasio, ut se Romæ sisterent, citavit: & cum sistere se illi nollent, ἀνόμιετες κοπίαν ei exprobrantes, quod rebus aliarum Ecclesiarum temerè se immisceret, ausus est sua auctoritate condemnare. primus etiam fuit, qui post Imperii sedem Constantinopolin translata cum è medio auferri cœpisset τὸ καλέχον, 2. Thess. 2, 7. liberiores auctoritatis suæ dilatandæ facultatem habuit: ipsis Imperatoribus in Romanos Episcopos & Præfectum urbis aliquam suæ auctoritatis partem ultrò conferentibus. Jam quod Ecclesiæ reliquum corpus attinet, apostasia & abominabilis illa desolatio validè quoque gliscebatur. dudum id moris erat in clero, Principatus Ecclesiarum, tanquam tyrannides quasdam ambire, & contendendi pravo studio inter se exardescere.

fcere : quâ de re videndus *Eusebius*, qui
has ipsas causas permiffæ à Deo perfe-
cutionis Diocletianæ enumerat, l. 8.
c. 2. & ante ipsum *Cyprianus* *sermone de*
lapsis. dudum cœlibatus sacerdotum
tanquam res necessaria urgeri, aded ut
in Concilio Niceno, nisi Paphnutius
intercessisset, reliquorum omnium
suffragio fuisset lege quoque Ecclesia-
stica stabilitus. Et annon S. crucis re-
ligiosa veneratio Constantini tempo-
re invaluit? annon jam tum reliquiæ
martyrum cultæ? annon monasticam
superstitionem Paulus & Antonius in-
venerant? annon seculari brachio ar-
mari cœperat Ecclesia, Conciliorumq;
anathemata à potestate armatâ vim su-
am accipere, quæ pridem solâ Aposto-
licâ virtute armabantur? annon exem-
ptio Cleri à potestate magistratuum,
jam tum novo Antichristi regno, quod
paulo post ipsos magistratus conculca-
ret, amplas portas patefecerat? sed hæc
omnia adhuc in mysterio, cùm in fidei
doctrina Romana maximè Ecclesia
non-

nondum titubaret. Ut verò agnoscas Antichristū jam tūm infantiam egres-
sum loqui didicisse, & , pro quo haberi
velit, aliis dicere potuisse, ecce tibi non
Julii solū prædictam epistolam; sed
& Damasi aliam ad Conventum Con-
stantinopolitanum. Damasus autem
tertius à Julio Papa, vix quadragesimo
post Nicenum Concilium anno Ro-
manam sedem tenuit, inq; tam cruen-
to schismate adversus Ursicinum su-
am defendit auctoritatem; ut templa
frequenter sanguine redundarent. Epi-
stolam ille sic orditur. *Quod debitam re-
verentiam Apostolicæ sedi vestra habet chari-
tas, vobis, Filij charissimi, præstatis ipsi pluri-
mum &c.* teste Theodoreto l. 5. H. E. c. 9.
Porro quanta Damasi fuerit potentia,
& indecens servo Christi luxuriæ ac di-
vitiarum affluentia, Prætextatus Præ-
fectus urbis, gentilibus adhuc sacris
deditus, vel isto facto suo declaravit,
cū frequenter Damasi humeros ma-
nibus suis palpan, per jocum excla-
maret: *facite me Episcopum Romanum, &*
protinus

protinus ero Christianus. teste Hieronymo epist. ad Pammach. Ut mirari non debeas, quod dixi, Antichristum pridem natum fuisse, qui sub Concilii Nicensi tempora infantiam erat supergressus. Hoc verò ideò prolixius explicare volui, tum ut ostenderem, annos 1260. accuratè compleri à primo schismate Ecclesiæ Romanæ, propter papalem sedem exorto, usque ad annum Christi 1520. quo primum Lutherus Papæ potestatem tyrannicam esse pronunciare ausus est. tum ut Anonymum Anglum, nimis sero sub Arcadii & Honorii Imperio nativitatem Antichristi ponentem, redarguerem. hoc ipsum enim ejus erratum tam impunè transmittendum non erat. At verò, dicat mihi aliquis, hoc pugnare contrà Danielis prophetiam, qui *post finem dispersionis sancti populi* regnum Antichristianum orditur. cui respondebo, quod utique non ante regnare cœperit Antichristus, quàm post pacem à Constantino Ecclesiæ datam, & quidem ab initio satis adhuc moderatè, ut vix no-

ve dominationis exordia sentiri, quamvis à cordatis possent. Sed aliud est regnare, aliud nasci. natus enim est antequam regnaret. Sic autem dicit Propheta: *postquam dispersio manus sancti populi finem habebit, hæc omnia* (videlicet quæ prædixerat) *fient.* at nihil de nativitate Antichristi, sed tantum de tyrannide ibi prædictum legimus. novimus autem, quod Antichristus, velut Embryo, vitalis jam fuerit, & motus suos habuerit vitales etiam illo tempore, quo D. Paulus ad Thessal. posteriorem epistolam exaravit: ut necesse sit illum quasi in matrice conceptum fuisse tunc, cum in ipsa schola Salvatoris Apostoli inter se de primatu decertarent, Matth. 17. & 20. Manet itaque, quod primum momentum casus Antichristi tunc sit expletum, cum sanctum Dei organum Lutherus efficaciter & cum victoria Papale solium est aggressus: qui enim testes veritatis ante Lutherum id impugnarunt, victi sunt, secundum id, quod legimus Apoc. 11. v. 7.

Alter

Alter terminus post annum trigesium à momento primo, incidit in annum 1550. quo exacto Antichristus se victum fassus est. Hactenus enim adversus Evangelium restitutum, quàm vi, quàm dolo eâ spe pugnauerat, ut recuperari posse amissa non desperaret. post verò hos 30. annos expletos, cum non solum Germaniæ potior pars, sed & regna integra Suecorum Danorumque, juxtà cum tota Borussia, & pagis quibusdam Helveticis, ipsius tyrannidem sic excussissent, ut neque vi, (quam per Carolum Imp. non magno suo comodo tentaverat, cum alia ipsius, alia Cæsaris consilia essent) neque suasionibus se profecturum quicquam in posterum videret, adeò nihil spei amplius in revocandâ sub jugum Germaniâ, Daniâ, Sueciâ, reliquum habuere Romanenses, ut máluiissent à protestantibus, nullos neq; Theologos, neq; Oratores Tridentum ad Concilium mitti, quàm ullam cum iis, tanquam desperatis actionem instituere. Unde
etiam

etiam factum, ut ne auditi quidem Theologi domum quisque suam redirent. Ipse verò Carolus Imp. postquam Statibus Imperii debilioribus, Protestantium confessionem amplexis, doctrinam Interimisticam Victor, nec tamen satis efficaciter, obtrusisset, ad alia mox deflectens consilia, hoc ipso, quem designavimus anno 1550. id potissimum agere cœpit, ut Electoribus Imperii filium suum Philippum quàm commendatissimum redderet. Quo consilio etiam creditur Philippum Landgravium tamdiu captivum detinuisse, ut suo tempore ejus libertatem Saxoni & Brandenburgico pro electione filii sui in Romanorum Regem venditaret: videbaturque curam veteris religionis per Germaniam restituendæ tunc planè deposuisse. Verùm Mauritius Elector illa Cæsaris consilia mox armatâ vi discussit, & non solum captivorum Principum libertatem, sed & religiosæ pacis ampliorem formulam biennio post, invito etiam Cæsari

Cæsari extorsit. Hoc itaq; momentum illud est alterum, quod ab Antichristo nato, sive, uti Propheta loquitur, à prima introductione desolationis abominabilis, millesimo ducentesimo & nonagesimo anno secuturum erat, quo Antichristus, qui 30. annis ante validè oppugnari cœpit, eatenus se victum passurus erat, ut desperatâ restitutione in pristinæ amplitudinis locum, regni sui terminos contrahi pateretur. Sed non ideò tamen, hoc adhuc tempore, beatos audet Angelus Ecclesiæ cives prædicare. Quanto enim magis Anomus ille se victum sensit, deque regni terminis reparandis desperavit, tantò majori curâ quod reliquum erat, quodque nutabat conservare conatus est. Hinc crudelissimæ, ejus instinctu, persecutiones, & plus quàm Diocletianæ, in vicinis Germaniæ regionibus, Belgio, Gallia, Angliâ, in quibus sola sæpe de religione mutata levis suspicio mortem meruit, eamque plerumque adeò crudelem, ut tor-

D

tores

tores ipsos misericordia luentium tangeret, quæ Tyrannos non tangebant. periere hoc pacto, solo religionis crimine intentato, multæ hominū myriades, ut vulgo notum est, neque id hīc prolixè recenseo. Hoc solum obseruo, quod illa omnis persecutio intra 45. annos à Propheta definitos, deferbuerit; sic, ut post annum 1595. nemo neque in Germania, neque in Gallia, neque Belgio, neque Angliâ, neque in ipsa Italia Hispaniaque, solius religionis reus fuerit, eâque causâ de vitâ periclitaretur. Quod enim Belgium attinet, cū crudelitas Albani intolerabilis esset, Belgæ pacto inter se fœdere libertatem bello asseruerunt, cujus initia in annum 1568. incidunt, quodq; eâ fortunâ à fœderatis gestum est, ut circa prædictum annum 1595. jam appareret, quorsum evasura res esset; similisque confœderationis metu, etiam in iis Belgii partibus, quæ Hispanorum Dominium adhuc agnoscebant; Inquisitio tamen refrigesceret: cū

eo ipso anno nonagesimo quinto, mortu-
ti se propinquū sentiens Philippus II.
Hispaniarum Rex Alberto Cardinali
Austriaco filiae nuptias expetenti dotis
loco provincias illas assignaret, quæ
cū fidelitatis iuramentum Alberto
præstarent, sua sibi privilegia confir-
mari & Inquisitionis tribunal aboleri
prius postulantes, obtinuerunt. Nunc
verò in Anglia quam mutationem re-
ligionis mors Mariæ regnatricis, se-
cutaque successio Elisabethæ intra hos
annos attulerit, non opus est prolixius
recensere. Gallicanis Ecclesiis pacem
religionis procuravere procures qui-
dam regii sanguinis Navarræi & Cor-
dæi, qui cum viderent non solum soci-
os fidei opprimi, sed & sua sibi jura &
prærogativas odio religionis imminui,
injuriam armis vindicarunt; recte
an secus, hūc non disquiro; belloque
septies recrudescente, sub Regibus
Francisco II. Carolo IX. & Henrico III.
eam tandem Reformatis Ecclesiis li-
bertatem pepererunt, quam hodieque

obtinent: Et licet illa libertas certis est limitibus restricta, satis beatos tamen Ecclesiæ cives præstaret, dummodo alioquinullis obnoxiam erroribus, fundamentum fidei convellentibus, doctrinam illis in partibus sectarentur. plenam siquidem libertatem omnis persecutionis & hostium expertem Ecclesia nusquam nisi in cœlis est habitura. In ipsa quoque Hispania per id tempus defuit persecutio, non ideò quidem, quod mitiores facti hostes Evangelii Inquisitionem omitterent, sed quod diligentia Philippi II. adeò extirpati sunt Veritatis cultores, alioqui pauci numero, ut nulli amplius superessent, qui Evangelicæ lucis ullum radium isti populo, tenebris suis assue-to, veritatisque negligenti, inferre studerent. Quod ipsum ferè de Italiâ quoque dicendum est, quæ gens deliciis suis & luxui penitus immersa, purioris doctrinæ desiderio ne tenetur quidem. quanquam non defunt, qui subinde ex Italia transfugæ papatum deserue-

deseruerunt: interque hos celebri nomine Petrus Martyr Vermilius, Petrus Paulus Vergerius, Cælius Secundus Curio, Hieronymus Zanchius, Bernardinus Ochinus, Faustus & Lælius Socini, Franciscus Junius, Stanckarus, Immanuel Tremellius, M. Antonius de Dominis &c. Sed cum plerumque illi prius in Genevenses, Rhetos, aut Helvetios impingerent, quam in Germaniam ulteriorem pervenissent, inde factum, ut vel in castra transirent Calviniana, vel novarum hæresium ipsi authores existerent, pars etiam ad Papatum relaberentur. De Germania verò nostra mihi dicet aliquis, quod superiori bello tricennali, multa hominum millia religionis causâ non exilia solùm & bonorum expilationes, sed mortis quoque varia supplicia passi sint, adeoque post annum 1595. non desierit cruenta orthodoxorum persecutio. Id verò, si probè consideras, hæud verum esse deprehendes. primò enim publico magistratus iudicio nullus us-

D 3, quam

quam religionis reus actus est. majestatis enim postulati sunt, quicunque ante hos 40. annos in Bohemia seu capitis seu infamiae poenam sustinuerunt. Si qui verò per calamitates bellorum à barbaro milite, sæpè etiam prætextu religionis sunt exagitati, illi publicæ calamitatis mala senferunt, nec tam propter confessionem fidei torti sunt, quàm ut pecuniam, cibos, aut id genus alia, quæ credebantur occultare, talium avidis militibus monstrarent.

Porro in Sarmatia & Pannonia adeò hoc seculo nemo necatus est propter fidem, ut ne quidem per Reipublicæ conditionem & leges fundamentales istorum regnorum id fieri potuerit. Austriacæ denique provinciæ cum sub Maximiliano II. & Rudolpho II. maximam religionis libertatem habuissent, eam nunc quidem non parum habent restrictam, attamen sic, ut emigrandi libertas non minus atque in aliis Imperii ditionibus iis omnibus permittatur, quialiter de fide, quàm illic

illic locorum receptum est, sentiunt.

Restat itaq; ut agnoscamus, quod persecutio cruenta anno seculi superioris nonagesimo quinto ubique locorum cessans tranquillum illud Ecclesæ post se traxerit, cujus gratiâ Angelus apud Prophetam beatos eos prædica- vit, quos hoc tempore vivere contin- get. Etsi interim multis in locis adhuc Evangelio domicilium negatur, bono- rumq; forte temporalium propter ve- ritatem jactura aliquando facienda est: dummodo vitâ famâq; salvis, emigran- di ad liberiora loca omnibus facultas sit: & plerumq; etiam quieta habita- tio in mediis Evangelii hostibus con- cedatur. Quæ tamen omnia, illis et- iam in locis, progressu temporis libe- riora fore, cum Regni Antichristiani decrementis, quæ imminet, nullus dubito. Hæc hæctenus de Danielis cap. duodecimo. nunc ad Apo- calypsin Johannæam pro- perandum est.

CAPUT IV.

*Disquiritur utrum Antichristi-
etas Apoc. II. sit definita, nec-
ne?*

IN Apocalypſeos igitur capite unde-
cimo; quod ipſum quoque genera-
li pronunciato negaveras Antichriſto
ætatem ſuam definire, ubi verò ad pro-
nunciati probationem ventum eſſet,
planè omittis; certum eſt terminum
Antichriſtianæ Dominationis, poſt ex-
actum quadageſimum ſecundū men-
ſem, milleſimum ducenteſimum & ſe-
xageſimum diem, & poſt diem tertium
cum ſemiſſe (quos omnes numeros
eandem annorum 1260. ſummam ha-
bere ſuprà explicavimus) ita poni, ut
his exactis, duo illi teſtes, qui pridem
à Beſtia ex abyſſo aſcendente victi ne-
catique fuerunt, & quibus ſepultura
beneficium negatum erat, vitæ reſti-
tuti, inque cœlum aſſumpti, non am-
plius

plus à suis hostibus vinci possint. Id quod capite præcedente paulo fusius ostendimus à Daniele quoque prædictum esse. Lutherus enim cum parastatis suis non potuit ad eum modum ab Antichristo vinci, quo Valdus, Hussus, aliique veritatis testes victi sunt: sed *assumptus in cælum*, id est, Ecclesiæ visibilis conspicuam lucem, è quâ pridem isti ejecti erant, Papalis Tyrannidis Victor evasit. nec est, quod quis in eo hæreat, quod illi duo testes, qui à Bestiâ ex abyssu ascendente necati sunt, ipsi perhibentur *in vitam esse restituti*. Et si enim Lutherus & parastatæ, non sint illi ipsi per Identitatem, neque etiam per *μετεμψύχωσιν* quandam: sunt tamen per æquivalentiam, eo modo quo Johannes Baptista erat Propheta Elias Matth. 11. 14. Et hic ipse eventus vaticinii tam clarè se prodens indubium præbet argumentum, quod utique locus hic de nemine alio veritatis, & Dei testium hoste, quàm Romano Antichristo capi debeat possitque: quo fa-

cit etiam versus 13. qui immediatè sequitur : *Et in illa hora factus est magnus terræ motus.* id est, statim cum illi testes veritatis revixerunt, turbæ bellæq; religionis causâ sunt exorta. *Et decima pars civitatis cecidit.* id est, inter decem regna Pontificia (de quibus mox dicendum erit) unum, Germania videlicet, (quanquam alia mox secuta sunt) ipsa illa hora à Papæ obedientia defecit. *Et in terræ motu isto, hoc est bellicis, occisa sunt nomina hominum septem milia,* id est, uti suprâ exposuimus, multa. *Et reliqui perterrefacti sunt, & dederunt gloriam Deo cæli.* id est, cùm viderent Evangelium nulla vi armorum opprimi posse, metu potius, quàm amore veritatis Deo cesserunt, hætenus, ut pacem religioni concedere mallent, quàm porrò vim tentare, secuti Gamalielis consilium. Act. c. 5. v. 38. seq. Et in hoc quidem articulo temporis adhuc stamus, nec procul est, ut incipiat impleri, quod sequitur versu 14. de Tuba septimi Angeli & Væ tertio, quibus Antichri-

Antichristi pœnæ postremæ continentur. sicut capite septimo copiosius explicabitur. Illud verò in præsens adhuc expediendum restat : Annon forte hoc undecimo Apocalypseos capite clades utraque Hierosolymitana , & S. urbis conculcatio, ejusque calamitatis duratio, per hos numeros, secundum litteram intelligendos, à Propheta describatur? quod Tu visus es asserere. En, *Vir Clarissime*, tua verba. *Si loca numerum 1260. exhibentia ad litteram interpretemur, ac juxta Hebræorum, Chaldæorum, & Græcorum computandi rationem singulis mensibus 30. dies tribuamus, calculus iste optimè cum Hierosolymitanæ cladis tempore congruit; sive de priori intelligamus, sub Vespasiano & Tito, sive de posteriori sub Adriano: Prior quidem s. civitatis clades (confer Apoc. 11, 2. & c. 13, 1.) illata à Bestia ex abyssò ascendente duravit mensibus 42. nimirum ab anno Christi sexagesimo nono, seu decimo tertio regni Neronis, mense Martio, usq; ad annum Vespasiani secundum, Christi autem septuagesimum secundū, diem Septemb. octavū;*

hoc est annis tribus & sex mensibus; quo tempore etiam Christiani divinitus admoniti in fugam se conjecerunt, relictusq; Hierosolymis Pellam civitatem transmigrarunt, ubi Ecclesia (confer Apoc. 12, 14.) per tempus temporis, & dimidium temporis, sive diebus illis 1260. incolumis mansit. De posteriori verò sanctæ civitatis clade. B. Hieronymus in cap. 9. Daniel. ex Hebræorum sententia ita scribit: Tres anni & sex menses sub Hadriano supputantur, quando Hierusalem omnino subversa est, & Judæorum gens catervatim cæsa, ita ut Judææ quoq; finibus pellerentur. Ita Tu hæcenus. Quo quid velis non capio. laudas enim exactam congruentiam: ostendis etiam Prophetiam aliam, quæ Apoc. 12. v. 14. legitur, unà impletam, cum alibi dicas, Te malle credere numerum certum pro incerto hîc esse positum; & tamen fieri nequeat, ut numerus, nisi sit definitus, exactè cum re convenire ostendi possit. Utque appareat, quàm Tibi ipsi non constes, postquam totidem verbis numerorum Apocalypiticorum cum utroque excidio

diō Hierosolymitano convenientiam
declarasses, mox: *Neutiquam verò, in-*
quis, opus est, ut in Explicatione locorum il-
lorum Prophetarum eò deveniamus, cum
fatis abundè constet, in locis istis nullam pror-
sus Antichristi mentionem factam, nec ejusdem
Domini tempus præfinitum esse. Hoc ar-
bitror te velle dicere: Etsi numeri isti
apprimè convenient cum utrâque cla-
de Hierosolymitanâ, adeoque Anony-
mo Anglo responderi possit, quod
conculcatio, seu excidium sanctæ ur-
bis, ejusque calamitatis duratio, Apoc.
c.ii. & in cæteris locis, in quibus ii-
dem habentur numeri; non verò An-
tichristiana in Ecclesiam tyrannis futu-
ra prædicatur; tamen hæc responsio-
ne nondum opus esse, cum simpliciter
responderi possit, *His omnibus in locis nul-*
lam prorsus Antichristi mentionem factam,
nec ejusdem Domini tempus præfinitum esse.
De quâ quidem propositione jam vi-
dimus, quid sit judicandum. Nunc
obiter illud noto, quod minimè omni-
um hæc loca de Excidio sanctæ urbis
sive

sive priore, sive posteriore capi queant. Quis enim nescit Apocalypsin trigesimo ferè post priorem urbis cladem, quæ sub Vespasiano contigit, anno, à Johanne demum visam esse; eumque non præteritorum enarratorem, sed futurorum prænuncium in illo libro agere, ut clarè ipse dicit v. 1. & 19. capituli primi, vocans Ἀποκάλυψιν τῆς αἰδέας γενέσεως ἐν τάχει. καὶ τῆς αἰείας καὶ αἰ μέλλουσιν γενέσθαι μετὰ ταῦτα. Vocans etiam λόγον τῆς προφητείας cap. 22, 18. Non igitur de præteritis narrat, ad quæ enarranda nulla opus erat divinâ visione: sed de iis, quæ futura erant. Quod verò posterius attinet Judaicum bellum, quod Adriano imperante, vigesimo post Apocalypsin visam anno, gestum est; Quis quæso hunc locum de rebelli populo Judæorum, deque Romanis, optimo jure rebellionem istam, & summam, cum in gentiles, tum etiam Christianos, ab his exercitam crudelitatem vindicantibus, exaudire possit? Dignâne tum gens Judæorum haberi debuit, ut

ut sanctæ urbis nomine veniret? Et
ubi inter Judæos rebelles duo illi te-
stes, qui per eos 1260. dies prophetiam
suam erant consummaturi? Romani
ne sunt, qui hos occiderunt, & sepul-
chris prohibuerunt? Nam si forte di-
ces, martyria Christianorum intelligi;
edoceas me prius necesse est, quomo-
do illa tantum 1260. dies, propriè sic
dictos, & non potius in tertium usque
seculum perduraverint: Cùm præser-
tim Hadrianus Imperator, antea qui-
dem Christianis asper, tunc tamen eos
non sit persecutus: sed postquam in
Romanorum fide permansisse, àque
Judæis propterea exagitatos fuisse co-
gnovit, urbem Æliam, ex Hierosoly-
morum ruderibus ædificatam, illis ha-
bitandam concesserit, procul inde Ju-
dæis omnibus amotis, & vel ipsius ur-
bis aspectu prohibitis. Quid quod
illud quoque bellum non solos tres
annos cum semisse duravit: sicut ex
Hebræorum sententia Hieronymus
retulit: sed à postremis temporibus
Trajani

Trajani, qui Lyfiam Quietum, aliosq;
duces cum exercitu adverfus Judæos
mifit, in annum decimum nonū Prin-
cipatus Hadriani protractum est, quo
demū tempore domitā perduelli gente,
duce Julio Severo, rudera Hierofoly-
morum penitus subverfa, cæteraque
Jūdæorum munimenta, castella, vici,
fermè mille expugnati, excifique, atq;
unà cum Barchochabo, ad quingenta
hominum millia ferro cæfa sunt, aliis,
qui peste fameque perierunt, in cen-
fum non relatis, teste Dione, vel Xiphi-
lino potius Epitomatore. Restat itaq;
42. menses, aut si qui alii sunt numeri
compares, istis Judæorum calamitati-
bus neque commodè applicari;
neq; de vulgaribus diebus,
mensibusq; acceptan-
dos esse.

CAPUT

CAPUT V.

Continens interpretationem capituli 13. Apoc. collati cum capite decimo septimo.

QUando igitur certo certius est, in locis hactenus evolutis Antichristi ætatem descriptam reperiri; nunc, si placet, ad caput decimum tertium Apocalypsis Johannæ properabimus. In quo Tibi largior ultrò quadraginta duos menses (vers. 5.) non tempus regni Antichristiani; sed ejus Bestiæ significare, quæ Romanum Imperium vetus repræsentat. Nec displicet explicatio Jacobi Usserii l. de Christ. Eccles. successionem & statu, c. 3. septem capita de septem Reipubl. Romanæ summis Magistratibus interpretantis, quam Tu quoque laudas: ut sunt 1. Reges. 2. Consules. 3. Tribuni militum consulari potestate. 4. Decemviri. 5. Triumviri. 6. Imperatores. 7. Pontifex Romanus; nisi quod Patri-

Patriciatum quo loco collocare velitis, non video. Certum enim est Reges Gotthorum Theodoricum, Theodatum, Totilam: & mox, ex Francis Pipinum atque Carolum, priusquam Imperatoris & Augusti titulos hic recepisset, pleno & absoluto jure Dominium Urbis & partis Italiæ tenuisse, non alio tamen nomine quàm Patriatus. Videtur etiam valdè esse incommodum, Triumviratum peculiari loco numerari: quæ forma Reipublicæ post, imò inter bella civilia non satis compositæ fuit, & brevi admodum tempore duravit, quæque reapse non differebat ab eo regimine, quo sæpè Romanū Imperium gubernatum est, quando tres Augustos pari potestate habuit, quod contigit inter filios Constantini Magni, nec non quo tempore Constantinus ipse Galerium & Licinium adhuc collegas habuit: Theodosio item juniore, Arcadio & Honorio rerum potentibus. Cur enim non Duumviratū quoq; connumeramus: Idem

Idem enim ille triumviratus, morte Lepidi, mox in Duumviratum degeneravit, Octavio Antonioq; solis Romanum orbem sorte quasi inter se partitis. & duos Augustos pari potestate non semel terrarum orbis veneratus est. Malo itaque septem capita (salvo aliorum iudicio) sic numerare, ut sint 1. *Reges cum Interregibus.* 2. *Consules.* 3. *Tribuni militum consulari potestate.* 4. *Decemviri.* 5. *Dictatores*, qui, etsi non ordinarium, legitimum tamen Reipubl. Rom. caput erant. Et hæcerant quinque illa capita, quæ ceciderant Apostolorum tempore. 6. *Principes*, qui plerumque soli, aliquando cum sociis imperarunt. caput videlicet illud, de quo B. Johannes Apoc. 17, 10. *unus*, inquit, *est.* De quo eodem capite, accipio illud, quod versu 3. dicitur, *accepisse id lethiferum vulnus, è quo tamen convalescit.* Factum enim hoc est, cum Principum primus Iulius Cæsar necatus, ipsaque Respublica Romana diu cum Principatu luctata est, donec eundem Octavius

Octavius singulari prudentiâ & felicitate suâ confirmaret. 7. *Patriciatus*, qui tunc nondum venerat, & postquam venit, citò desuit. minimè enim de Pontificibus verum est, quod dicitur ibidem: ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μέναι: cum abundè constet nullum è summis Romæ Magistratibus Pontificatu diutius durasse: Et Pontifices quidem rectius caput meretricis, Bestiæ inequitatis, quàm caput genuinum Bestiæ dixeris. Non est autem omittendum, quod septem capitum duplicem significationem Propheta ipse indicet; *Septem capita*, inquiens, *montes sunt septem*: videlicet Palatinus, Aventinus, Esquilinus, Cælius, Capitolinus, qui & Tarpejus, Vaticanus, Viminalis: *ubi meretrix*, *Ecclesia Apostatica, sedet super ipsos*: & *septem Reges sunt &c.* illi nempe quos prædiximus. Commemoratur autem capitis 17. versu 11. Rex quoq: *Octavus*, de quo dicitur, *quod sit ipsa illa bestia à Propheta prius visa*. Bestia verò non est alia quàm Romani Imperii imago nova.

va à dei o inspirata & inequitata, alio-
qui in decem regna pariter, ac vetus
illud quondam imperium divisa, sic-
ut paulò post clarius apparebit. Igitur
cùm Imperator, qui vulgò Romanus
dici solet, in urbem Romanam supre-
mum jus indubiè habuerit, acquisitum
bellis justis & advocacy Senatus po-
puli que Romani, prudens dixit Pro-
pheta, Bestiam illam ipsam novi Impe-
rii occidentalis; ratione videlicet Im-
peratoris, qui è cornibus ejus est præ-
cipuum, cuique cætera cornua præro-
gativam dignitatis ultrò concedunt;
esse octavum caput Romanæ Reipubl.
ita tamen octavum, ut simul sit ἐν ὅλῳ
ἐπὶ αὐτῇ, unum è septem illis. titulum enim
& jura priorum principum sive Augu-
storum habet: non igitur novum est
caput, & tamen est novum, quia per
300. annos Romana Respublica Prin-
cipes Augustos desierat habere. Lon-
gè verò clarissimum est, quod adjici-
tur: καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει, quasi dice-
ret, hoc octavum caput extirpandum,
ne sit

ne sit amplius caput Romanæ urbis: quo abolito, nullum aliud illa caput sit habitura, à solo Pontifice, meretricis inequitan- tis, non Bestiæ, genuino capite, gubernanda. Hæc è capite 17. Apoc. ideò placuit hîc afferre, ut appa- reret, quàm probè sibi constet septem capitum gemina significatio, de quâ prædiximus, ex utroque loco inter se comparato. Caterum ab initio capi- tis decimi tertii, Bestiam Romanam veterem, id est, vetus Imperium, quod in decem regna, superius cap. 2. recen- sita, tandem defuit? in capite verò 17. Imperium novum, veteris imaginem, cui ipsi quoq; Roma titulum & sedem præbuit, quodq; salùm meretrix ine- quitavit, describi, certum est. Ideò facti sumus ab initio, quod ad Anti- christum prior illa Bestia nihil attine- at, quodq; adeò v. 5. per quadraginta duos menies, non ætas Antichristiani regni, sed veteris Imperii describatur. Unde tamen haud sequitur, quod idem numerus alibi, videlicet in cap. 11. ibi- dem

dem de veteri Imperio, & non potius de ætate Antichristi capi debeat. Est enim probè observandum, quòd ab urbe conditâ ad finem Imperii occidentalis, quod desiit in Augustulo, cum Odoacer Herulorum Rugiorumque Rex, isto cæso, Romam occupasset, quadraginta duo menses Prophetici similiter effluxerint. Capta enim est urbs ab Odoacro, anno post ejus initia 1236. quod facit annorum menses quadraginta & unum, cum sex annis residuis, qui postremum mensem, et si non plenum, constituunt. Quod si addas annos, qui interfunt usque ad Theodoricum Veronensem, qui primus Patriciatus titulo, post Imperatores amotos, Romam tenuit, postremus quoq; mensis propè plenus erit. Hoc est, quod dixit B. Iohannes, ἐδόθη τῷ θηρίῳ πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. Non dicit, datum esse Bestiæ, ut bellum *Sanctis* faceret, menses 42. sed simpliciter, *ut bellum faceret*: quò appareret, totam Romæ veteris, bellatri-

bellatricis illius , ætatem contineri.
postea demum adjicitur : *Bestiam eam
aperuisse os ad blasphemiam contra Deum,
& nomen ejus & tabernaculum, & qui in
cælo habitant : & datum ei esse bellum fa-
cere sanctis, & eos vincere.* Quod Ro-
ma Ethnica quàm egregiè præstiterit,
etiam sine commentario nostro, con-
stat abundè omnibus : sed non dura-
vit hoc bellum contra Sanctos, men-
ses annorum quadraginta duos, verùm
ad tria duntaxat secula. Cæterùm æ-
tatem illam Romæ veteri vaticinatus
est etiam Varro ex augurio Romuli,
cujus duodecim vultures totidem si-
gnificare sæcula valituræ potentia Ro-
manæ non malè conjectavit. Solent
enim quandoq; supersticiosorum quo-
que conjectiones à singulari provi-
dentiâ regi , ut clarissimum est ex
Ezech. 21. v. 21. Hactenus itaque Ro-
mani veteris Imperii, ejusque durati-
onis Propheta fecit mentionem, usq;
ad versum 11. cap. decimi tertii, à quo
versu & deinceps duæ aliæ Bestiæ de-
pinguntur.

pinguntur. Videlicet una, quæ ascen-
dit è terra, gemino cornu ad instar
Agni prædita, loquelâ verò Draconis.
Altera verò, quæ Bestiæ prioris imagi-
nem referat. Hîc verò clarissimum est
Bicornem Bestiam esse Antichristi re-
gnum, duplici cornu, id est, geminâ
potestate Ecclesiasticâ & seculari, cœli
& terræ, instructum; non quod u-
tramque habeat, sed quod utramque
habere se jactet, ceu Vicarius Christi,
qui est ille Agnus verè Rex cœli atque
terræ. Hæc bestia ascendit non è ma-
ri, hoc est fluctibus bellorum, populo-
rumque turbulentis motibus, sicut
prior, & regna mundi cætera: sed è
terra. videlicet ortum suum debens
terrenæ sapientiæ & hominum opi-
nionibus, quibus illi decepti Pontifi-
cis in se jugum admiserunt. Nunc
quod elogia attinet, quibus hæc Bestia
ornatur; primo loco observamus il-
lud, quod dicitur, *omnem potestatem pri-
oris Bestiæ exercere coràm illa*. Nam non
minus hæc quoque Exercitus colligit

E

cruce

cruce signatos, bella gerit, orbem subigit, nuntios mittit, Jus dicit, leges condit, quâ re cum primis imitari conata est ipsos Imperatores, adornato corpore Juris Canonici, ad similitudinem Juris civilis Justiniani. idque *coram illa*, siue in conspectu istius prioris Bestiæ, Romæ. Quandoquidem hanc ipsam sui quoque regni metropolim esse voluit. Deinde, *Facere illam signa magna, adeo ut ignem quoque deducat è cælo in terram coram hominibus*. Hic est ipse ignis pentecostalis è cælo veniens, quem Romana Ecclesia adhuc habet, non quatenus Antichristiana est, sed quatenus verbum Dei & Sacramentorum substantiam retinet, per quæ media homines regenerantur, & in regeneratione Spiritum S. accipiunt, ejusque donorum participes fiunt. Faten- dum enim est, nullam ferè in Franco-Galliâ Germaniâque, nullam in Daniâ, Sueciâ, Norvegiâ, Borussia, Livoniâ, Poloniâque Ecclesiam esse, quæ non à Pontificis Romani emissariis fun-

fundata sit, ritusque acceperit Christianos. neque superiori seculo, hodie-
noque die Hispaniolæ, Cubæ, Mexi-
cani & Peruviani regni incolæ, & in
India orientali Japonenses &c. aliun-
de Christum didicerunt, quàm ab illis
Apostolis, qui Pontificis Romani
mancipia esse non erubescunt. Unde
factum, cum virtus divini verbi gen-
tium animos permoveret, ut unà falsa
opinio de potestate Romani Pontifi-
cis Apostolica & propemodum Divi-
nas per eosdem præcones ubique gen-
tium deprædicata, tanto faciliorem as-
sensum impetraret. hoc est, quod di-
xit Propheta v. 14. καὶ πλανῶντας καὶ
κονίαν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη
αὐτῷ ποιῆσαι. Denique dicere illam be-
stiam bicornem terre incolis, ut faciant Icona
illi Bestiæ, cui vulnus lethale erat inflic-
tum, & dare illi Iconi spiritum & vitam, ut pos-
sit loqui & facere, ut occidatur, quisquis i-
maginem Bestiæ nolit adorare.

Quæritur hîc, quæ sit illa Bestiæ
imago? Et agnoscunt ferè omnes, in-

telligi Imperium Romano-Pontifici-
um, veteris æmulum, quod postquam
diu collapsum fuisset in occidente, &
in trecentesimum usque annum nul-
li amplius Augusti & Imperatores Ro-
manis essent, à Leone III. Rom. Pont.
in hunc modum restitutum est, ut Ca-
rolum Francorum Regem, forte tunc,
(anno 799.) festum natalicium Chri-
sti Romæ celebrantem, inter ipsa sacra
ante meridiana, antiquorum Princi-
pum titulis oneraret, Imperatoris atq;
Augusti nominibus ei acclamans, &
unà omnis populus, admodum, ut E-
ginartus testis est, invito, & quantum
poterat inter sacra repugnanti: cùm
ipse Romam atque Italiam maluisset
Francorum regni accessionem esse,
quàm Francos Romanorum alicui Im-
perio per ejusmodi titulos mancipari.
Non enim negabimus Bellarmino, (vi-
de ejus librum 1. de Translat. Imperii)
Pontificem Romano Populo autho-
rem fuisse, hos honorum titulos in Ca-
rolum conferendi: sed quod hoc fa-
cto,

cto, novum aliquod sive Imperium, sive jus illi contulerit, quod prius non haberet, & quod aliquam suam potestatem hoc facto Pontifex exercuerit, id verò demum Pontificiis negamus. Quis enim non videt hoc ipso facto impletum esse, quod dixit Propheta, *Dicere bicornem Bestiam hominibus*, id est, suadere Pontificem Romanis, *ut faciant priori Bestiæ imaginem*. nam hâc fraude Imperium, quod Romani nulum amplius habebant, quippe qui ne latum quidem pedem extra sua mœnia publicè possidebant; ilicò novæ alicuius potentiaë ingentem speciem habere cœpit. Accesserunt regna alia, scdi, ut vocant, Apostolicæ pridem devota, Anglo-Saxonum, & Hispano-Catholicorum: item qui paulatim deinde cum ipso Christo Romam quoque, ceu Ecclesiæ metropolin venerari didicerunt, Reges Hungariæ, Poloniæ, Sueciæ, Daniaë, Scotiæ, quibus si Italiam & Galliam à Germaniâ paulo post avulsam, connumereres, τὸ θνεῖον ὃ ἔχον

negata *ſexa* in conſpectu tuo ſtabit, *decem* Regum potentiâ armatum, *unam* habentium ſententiam, facultatesq; ſuas & potentiam omnem Beſtiæ conferentium, ſicut cap. 17. v. 13. B. Johannes loquitur. Hoc videlicet pacto Bicornis Beſtia, id eſt, Regnum Clericale, cuius caput Anti-chriſtus eſt, hominibus dixit, id eſt, iis perſuaſit, ut facerent priori illi Beſtiæ, i. e. Romæ, cuius jam deſierat imperium, aliquam imaginem, i. e. novi Imperii ſpeciem: cui imagini ipſa ſpiritum daret, i. e. imbueret communi aliquâ opinione de Eccleſiæ Romanæ authoritate ſum-mâ: Quæ opinio deinde effecit, ut ipſa quoq; imago loqueretur, nimirum quicquid vellet inſpirator, atque adeo imperaret colli Romanâ Eccleſiam, ejusq; decretis obedientiam præſtari: & faceret, ut niſi quis Adorare vellet imaginem Beſtiæ, hoc eſt, talibus mandatis Imperatoriis & Regiis, etſi contra Dei præcepta eſſent, tamen ceu divinis obedire, occidatur: brachium enim ſeculare præſtat ad puniendum illos omnes, qui
Cleri

Cleri iudicio, contemptores Ecclesiastice potestatis pronunciati sunt. Quos ut discerneret à reliquis, *charactere signat divites & pauperes; magnos parvosq; servos & liberos:* (quæ partitio universos involvit,) vel tamen professionem nominis Bestiæ ab iis requirit. *ceteris,* qui neq; charactere signati essent, neq; nomen Bestiæ vellent profiteri, *prohibitis; ne vendere aliquid vel emere possint;* quâ formulâ synecdochicè contractus omnes civiles, quin imò societatis humanæ jura quævis, indigitantur. Et extat ejusmodi prohibitionis specimen egregium apud Sleidanum l. 22. non longè ab initio, in Edicto regio Caroli V. in Belgio promulgato An. 1550.

CAPUT VI.

*Explicans quis sit character, quodq;
Nomen illud Bestiæ, quod 666.
notis literalibus exhibet.*

DE ipso, igitur numero nominis Bestiæ $\chi \xi \varsigma$. deque Bestiæ illo nomine, quoniam, *Vir Clarissime*, non videris sentire, quod res est, paucis ferme Te admonentem. Inprimis autem non reprehendo, sed laudo, quod adversus Anglum Anonymum defendis, non annorum eum numerum esse, sed simpliciter numerum nominis Bestiæ. Neq; enim (repeto tua verba) *satis commodè intelligi potest, quomodo homines, qui commercia exercere velint, habeant numerum nominis Bestiæ, si eum pro numero annorum accipias, & non potius pro appellatione aliqua, quâ ij utantur, qui potestatem Bestiæ supra se agnoscant, & ei se addictos esse profiteantur.* Magnum utiq; postulatum etiam hoc est, quod supponit

ponit Calculator, quod numerus millenarium exprimens usitato Hebraeis more omissus, & hinc subintelligendus sit. quasi credibile fieri possit, potiorum numerum à minore absorptum, & in tanto mysterio quasi insuper habitum fuisse. Etsi igitur non probem Anonymi conclusionem à numero nominis Bestiæ, ad annum æræ Christianæ 1666. qui instat; tamen haud magis mihi probari potest ea, quam præ Te fers, seu tergiversatio, seu desperatio inveniendi id Nomen Bestiæ, quod dictum numerum continet. Quid si, inquis, Divinus Spiritus Nomen Bestiæ quod hinc subaudiendum est, datâ operâ retinisset, ac generatim tantum innuisset, Numerum nominis illius esse ejusmodi, quo homines uti solent, ne desperatione rei ipsius inveniendæ, lectores à labore inquirendi absterrentur? Tantò magis profectò nomen ipsum, cujus numerus eo loco expressus, occultatum est, quanto minus numerus iste 666. utpote imperfectus, nec denario aliquo finitus, de numero annorum est intelligendus. Sunt quædam

in his verbis tuis, quæ non capio. Conaris interpretari, quo consilio Prophetæ dixerit, quod hic numerus sit numerus hominis; videlicet, *ne inveniendi desperatione à labore inquirendi lectores absterrentur*: Et tamen ipse desperas, adductis in medium quibusdam nominibus, quæ huc inquis pertinere, ut sint, λαλῶν &, Ἐκκλησία Ἰταλικά & sexcenta alia à variis excogitata, neque interim ex prompto iudicio tuo, quodnam inter sexcenta illa id sit, quod à S. Spiritu designatum est. Quid quod occultatum esse dicis id nomen tanto magis, quanto minus numerus ejus de numero annorum est intelligendus. Falsus antea sum, numerum nominis Bestiæ non esse de numero annorum intelligendum; cur verò aut quomodo, propter hoc, nomen Bestiæ magis occultatum sit, non intelligo. multò minus intelligo rationem, propter quam eum numerum, numerum annorum esse negas: *Utpote, inquis, imperfectus, nec denario aliquo finitus*. Nimirum per Te, nullus numerus

merus annorum potest esse imperfe-
ctus: & nisi denario finiatur, nume-
rus annorum non erit. quis hoc fan-
do unquam audivit? Vulgò aliàs no-
tum est, Denarium perfectionis nume-
rum vocari. Ratio verò hujus rei non
æquè omnibus patet. Pythagorei, ut
est testis Alexander Aphrodis. com-
ment. in *æ. parv. Metaph.* reddiderunt
hanc; quod decem maximis corpori-
bus hoc universum absolvitur. 1. Ter-
ra. 2. Luna, quam *ἀντίχθονα*, id est,
oppositam terram vocabant. 3. Mer-
curio. 4. Venere. 5. Sole. 6. Marte.
7. Jove. 8. Saturno, unà sumptis il-
lorum sphaëris, seu spatiis motus, & o-
mni eo, quod intra eadem spacia con-
tinetur. 9. Sphaërâ stellarum fixarum.
10. Vestâ, quo nomine appellarunt i-
gnem subterraneum, in mundi centro
situm, ut habet Plutarchus in *V. Nu-
mæ*. Quia verò subterraneus hic i-
gnis non constituit peculiarem glo-
bum, sed terræ globo continetur, in
quo aëris, aquæ atque ignis voragines

& abyſſos varias deprehendi conſtat, rectius, haud dubiè, omiſſâ Veſtâ, cœlum chryſtallinum, id eſt aquas ſupra cœleſtes, quas Joſephus Antiq. l. i. c. i. glaciem vocat, decimo loco numeraffent. Hæ enim non minus atque reliqua novem magna corpora mundi perfectionem abſolvunt. Et plura quidem his decem corporibus maximis non reperiuntur in univerſo. Quæ etiam ratio, ex primævâ, haud dubiè, traditione, omnes gentes, toto orbe, docuit, non niſi decem numerare, & reliquam omnem multitudinem, quæ ſimplicem denarium excedit, vel per adjectiones ad denarium; vel per ejusdem multiplicationem exprimere. Hæc eadem cauſa effecit, ut Decimæ, vel ab ipsis mundi primordiis, ſacræ, & divinis oblationibus deſtinatæ haberentur, Gen. 28. ult. quia Patriarchæ oblatione partis decimæ, quæ univerſitatis ſymbolum eſt, univerſum id, quod poſſiderent in ſolidum ſe Deo debere fatebantur.

Hæc:

Hæc talia de denario & ejus numeri perfectione cum non ignorem, haud tamen assequor id, cur nullus numerus apud Prophetas, nisi qui denario absolvatur, de annorum numero debeat explicari. Quanquam, ut sæpè dixi, ne quidem ipse numerum nominis Bestiæ, de annis exaudio; sed nudè eum numerum esse judico, quem Bestiæ nomen genuinum suis literis numeralibus efficit. Simpliciter autem acquiesco nomini illi Hebræo, quod dudum alii hūc pertinere arbitrati sunt רומית *Romijth*, Romana, ut respondeat Hebræo חיה Bestia, quod ipsum quoque formam femininam habet. Quærenti itaque, quæ est illa, aut, quomodo vocatur illa Chajah, Bestia? respondetur, Romijth, Romana. Quod nomen non solum sine omni anomalia aut tortura, cæterorum gentilium femininorum in Hebræâ linguâ formam sequitur: sicut enim dicimus *Febudi*, Judæus: *Febudith*, Judæa: *Mizri*, Ægyptius, *Mizrith*, Ægyptia.

Ægyptia. *Cuschi* Æthiops, *Cuschith* Æthiopissa: sic ad eundem modum *Romy*, Romanus, *Romyth*, Romana: sed & numerum 666. exactè continet: siquidem litera Resch 200. Vav 6. Mem. 40. geminum Jod 20. Thau denique 400. apud Hebræos valent. Quin imò rei ipsi apprimè quadrat. Tale enim hoc nomen esse convenit, quod assumi soleat ab his, qui Bestiam adorant, idque distinctionis causa, ne cum illis confundantur, qui eam non adorant. Assumunt autem illi gentile nomen Romanus, Romana: cùm non sufficeret olim, si quis Inquisitoribus respondisset, se esse Catholicum, sed Romano-Catholicum: non; se credere quod Ecclesia credit; sed quod Romana Ecclesia. Certum prætereà est, quod in aliis linguis, præterquam Græcâ vel Hebræâ, id Bestiæ nomen quærendum non sit; neque alia hîc Bestia debeat intelligi, quàm Roma: quæ orbis imperium pridem possedit. *והוא* itaque, quanquam numerum illum

illum pariter continet, quia tamen ad
vocem *Θνεῖον*, quæ neutrius generis est,
non respondet; nectale est, quod vul-
go assumi ab iis consueverit, qui se La-
tinam Ecclesiam sequi jactitant; ideo
huc non pertinebit. *Ἐκκλησία* verò *Ἰτα-
λική*, non est Bestiæ prioris nomen, sed
posterioris, sive Bicornis, similitudi-
nem Agni habentis. Sed quomodo,
inquiēs, non solum Bestiæ nomen, sed
& numerum nominis, homines vel
assumunt, vel, ut cap. 15. Propheta lo-
quitur, *ex eo vincunt*? Responsio faci-
lis est, si noris, ipsum quoque chara-
cterem Bestiæ, numerum nominis ejus
continere: quem dum assumunt ho-
mines, vel rejiciunt, numerum nomi-
nis unà assumunt vel rejiciunt. Quod
verò in caractere quoque Bestiæ, nu-
merus nominis ejus contineatur, inde
discimus: quod B. Johannes non di-
cit, numerum nominis ejus esse, *ἐξα-
κόντα ἑξήκοντα ἕξ*, expressis numerorum
appellationibus integris, ut semper a-
lias in tota Scriptura Vet. & Nov. Te-
stamenti

stamenti fieri consuevit (nisi quod Apoc. 7. v. 4. numerus centum quadraginta quatuor millium sic exprimitur, ρ μ δ' χιλιάδες, & paulo post, numerus duodecim millium, ι β' χιλιάδες.) sed esse χ ξ ε' ut ostenderet, has literas numerales valorem habere integrarum vocum; qui significandi modus, sicut in linguis reliquis non inusitatus est, ita cum primis etiam Hebræis est usitatissimus, eamque Cabalisticæ scriptio-
nis speciem constituit, quam Judæi hodie Notaricon, latinæ originationis vocabulo, appellant: cujus aliqua exempla producunt è sacris Vêt. Testa-
menti libris, cum Joh. Reüchlinus l. 3. Cabalæ, tum Wilhelm. Schickardus in Bechinath Happeruschim pag. 66. Iste
modus (verba Schickardi repeto.) fortis-
simo Judaicæ militiæ duci Judæ nomen mu-
tavit. Cum enim Antiocho sese oppositurus
ab Angelo moneretur, ut viriliter ageret, Deoq;
confideret, dedit belli commilitonibus verba
Exod. 15, 11. מִי כִמּוֹךָ בֵּאלֹהִים יְהוָה
Mi camocha beElohim Jehovah: Quis est
sicut

sicut Tu inter Deos, Domine? vexillis suis abbreviatè hoc modo מַכַּבִּי inscripta, loco militaris tessera: in quo signo cum vulgus stratiotarum victoriae feliciter partæ vim superstiosè collocaret, nec tamen mysticæ hujus scripturæ rationes intelligeret, inseruit pronunciationis causâ huc consonantibus vocales, & legit MaCaBaI. bellig³ principem constanter posthac inde denominavit. Ad eundem modum B. Johannes numeralibus istis notis χ ξ ς. integra vocabula, quorum istæ literæ initiales sunt, significavit: nimirum χρίσμα, ξύσπλον, σωτήρ. Chrysma, Tonsuram, Crucem. Haud aliis enim χρεῖμασι frons manusque cultorum Romanæ Bestiæ, quàm his ipsis notari solent, chrismate in crucis æquilateræ figuram inuncto pariter omnibus, saltem cum sacramentum, quod vocant, confirmationis accipiunt: Tonsurâ verò his solùm insigniri solitis, qui peculiari modo servitia sua Romanæ Bestiæ approbare gestiunt: quibus hæc ipsa Tonsura Clericalis, virtute Sacramenti ordinis, indelebilem, ut loqui

amant.

amant, characterem, imprimit. Cum
 igitur hi Bestiæ characteres numerum
 nominis ejus eo, quo dixi, modò tam
 manifestè involvant, nemini mirum
 esse debet, quod Apoc. 14, 11. caracte-
 res illi *χάεγμα ὀνόμα* & *αὐτῶν* vocari
 meruerunt: quandoquidem nume-
 rum eundem, quem & Bestiæ no-
 men habet, initialibus suis
 literis plenè effi-
 ciunt.

CAPUT

CAPUT VII.

Demonstratur septem postremas plagas, de quibus Apoc. c. 16. soli Antichristiano regno imminere. quæ ex illis præterierint, quæ adhuc sint futura. & quò Excidium Romæ pertineat.

HActenus Oracula Prophetico-Apocalyptica, ætatem Antichristiani regni definientia, & si quæ illis erant affinia, consideravimus: quæ omnia complementum suum jam nacta sunt. Sequitur, ut coronidis loco de omnimodo illius regni interitu quædam subjungamus, sacris oraculis revelata: parcè ac timidè quidem. quandoquidem in futuris adhuc eventibus conjiciendis, quamvis præeunte oraculo, παρρησιάζειν non æquè, ac in præteritis demonstrandis, fas est.

Primò pro certo habeo, quod singularis

gularis exempli pœnæ, non solum in seculo futuro, sed & præsentì, maneat illos, qui post Antichristum tam clarè revelatum, non tamen ejus deserto regno veritati accedere voluerunt. Hoc enim consilio, haud dubiè, rem eò adduxit Divina providentia, ut patefactâ luce sui verbi, libertas quoque esset ejus profitendi passim omnibus citra vitæ periculum, non solum in Imperio Romano & vicinis illi regnis: sed iis quoq; locis, quæ tota adhuc Antichristiana sunt, modo emigrare, & levi bonorum dispendio, redimere animarum salutem seriò velint; ne videlicet deesset facultas effugiendi pœnas Babylonì destinatas, his, qui veritatis amore tacti, eam potiorè mundanis commodis æstimant: Et ne habeant, quo se excusent, qui propter vel honores seculi, vel voluptatum delicias, vel possessionum præcia, manendum sibi illic existimant, unde salvi exire potuissent. Has pœnas clarè illis denunciat Angelus Apoc.

14, 9. seq. & c. 18, 4. confer Jerem. c. 50. & 51, ubi multa sunt, quæ non nisi de Babylone mystica explicari commodè possunt.

Deinde, non abludere videntur à vero illi Interpretes, qui pœnas, quibus Antichristiana Tyrannis hoc in mundo punienda sit, comprehendere judicant, Apocal. 16. capite, & esse septem illas plagas postremas, quibus consummabitur ira Dei, septem phialis Angelorum effusas. Indubium hujusce thesæos fundamentum, adversus eos, qui pœnas septem phialarum de toto tempore prophetiæ Apocalyplicæ interpretantur, & cum septem sigillis, septemque tubis comparant, petitur inde, quòd prima statim phiala pertinere dicitur ad homines, qui habent *χάεγμα τῷ θνεῖς*, & qui Iconem ejus adorant : Atqui tales sunt mancipia Antichristi, quem Tuba demùm quinta cecinit. Qui igitur fieri possit, ut prima phiala & prima tuba unū idemque significant. Id quod etiam
de

de phialis reliquis apparet, quas omnes imminere iis hominibus, qui Tyrannidis Antichristianæ sunt ministri, textus ipse clamat. Inde est, quod vocantur *septem plagæ ultimæ*, quibus consummanda sit ira Dei, c. 15. v. 1. in comparatione videlicet plagarum aliarum, quibus dudum mundus propter peccata alia affligi meruit.

Judico tamen, *tertiò*, quinque priores ex istis plagis Papatui jam dudum, & ex eo tempore incumbere cœpisse, ex quo tyrannidem in sanctos, i. e. veritatis testes ille cœpit exercere. Cœpit autem circa annum Christi 1200. totoque eo, quod seculum est seculo exagitati sunt Albigeneses, sic dicti ab Albio Septimaniæ oppido, ubi frequentes habitarunt, aliàs Valdenses & pauperes de Lugduno, à Petro Valdo cive Lugdunensi; Apostolici à doctrinâ Apostolorum ad quam suam exigebant; Fratricelli à cellis ubi conveniebant; Petrobrusiani à Petro de Bruis; Dulciniani à Dulcino quodam, Zabba-

Zabbatini, ut suprà diximus; Boni homines à vitæ innocentia, quo testimonio etiam à persecutoribus ornati sunt, mansitque id nomen deinde Leprosi, quibus isti, ut à persecutione tuti essent, frequenter cohabitarunt, eorum vestitum, & separatim vivendi morem imitati &c. postquam igitur toto seculo decimo tertio crudelitatis vario genere contra testēs illos veritatis sævitum esset, eo, quod secutum est, seculo decimo quarto, persecutione nondum cessante, pœnæ hostibus illorum divinitus incumbere cœperunt, juxta id, quod legitur Apoc. ii, 6. Et quidem primo loco pœna prima B. Johanni memorata: Regnis Papæ auctoritatem agnoscentibus lue pestiferâ adeò vastatis, ut nullo unquam tempore gravior pestilentia, & quæ lätius grassata sit, historicis annotata legatur. non unâ vice recrudit istud malum; sed minimum tribus distinctis temporibus eo seculo sævit, totâ Europâ: & primùm quidem in Anno

1312. quo tempore Colonia duntaxat perierunt hominum triginta millia. Reliquis tamen memorabilior ea clades fuit, quæ contigit anno 1348. cuius magnitudinem non satis graphicè describere potest author Chronici Norimbergensis, cuius verba hîc subjiciam. Hewschrecken und Gewürme ohne zähl vom Auffgang biß zum Nidergang / wie ein dicker Wolcke den Himmel überziehende / haben zu dieser zeit alle kräuter und fruchte der Erden verösiget / und nach zerstörung und gestanc der selbigen / ein grausame Pestilenz geursachet. Et mox: Ein erbärmliche flägliche Pestilenz fieng sich an in diesem 1348. Jahr / und wäret 3. Jahr / durch die ganze Welt auß / von des obgenanten Gewürms oder Hewschrecken wegen / von Britan-
nia in Welschland un̄ Frankreich / und zulezt in Teütsche Land und Hungarn friechende. Und was bey allen völkern ein solicher p̄her
und

und grosser Sterb / daß auß taus-
send Menschen kaum der Zehend
im leben blieb. An etlichen enden
blib kaum der dritteil menschen le-
bendig. Viel Stett / Schlösser /
Märcket und Dörffer starben gar
auß / und beliben öd. Etliche mein-
ten / die Juden hetten diesen Jam-
mer mit vergiftung der Brunnen
gemehret. haftenus ille. Atque ut
intelligere possis, quomodo hoc ma-
lum præcipuè incubuerit hominibus
charactere bestiae insigniter notatis, ex
uno, ecce. Carthusianorum ordine
mortui feruntur Monachorum cente-
na viginti quatuor millia, quadringen-
ti & triginta quatuor. Inde sævitum
est in Judæos, quorum quantum totâ
Germaniâ erat, ad unum omnes com-
busti sunt, cumque his leprosi, seu bo-
ni homines potius, fatentibus quibus-
dam Iudæis cum torquerentur, operâ
illorum se usos ad corrumpendos pu-
teos. Cùm enim vulgus tanta mali
magnitudine consternatus fremeret,

F

ipsi

ipsi Deo quasi irascens, videretq; (Deo ipso discrimen faciente) neque Iudæos neque bonos homines æquè ac Romano-Catholicos vim cladis istius sentire, demagogicis concionibus sacrificulorum, facilè incendi se passus est, adversus quoscunque Romanæ Ecclesiæ fidem non professos. Et hæc quidem prima plaga erat, ἑλκεὺς κακὸν καὶ πονηρὸν, *ulcus malum*, v. 2. prænunciata. Versu tertio, secunda plaga, *sanguine infectum mare* memoratur. Bella maritima intelligo, quibus se consumpserunt illi ipsi, qui Antichristum venerati sunt. Et suppeditat historia ejusdem seculi decimi quarti. tam uberem eventus hujus materiam, ut alibi non necesse sit quærere. Belligerarunt enim inter se Angliæ Franciæque Reges, multo tempore, sed eâ fortunâ, quâ Galli plerumque succubuerunt, neq; id sub unis Regibus, quo tempore maximis cladibus utriusque gentis, Gallorum tamen frequentioribus, seculum infamatum est. documento sit,

una

una maritima, in quâ Gallorum
33000. perierunt, tantumque sangui-
nis effusum est, ut prope littus Flan-
dricum ipsum mare sanguine decolo-
ratum spectaretur. singulari utique
fato, cum non alii Reges Albigenfes
crudelius essent persecuti, quàm Galli,
qui illo quoque tempore Antichristum
suo quasi sinu Avenione per duos & se-
ptuaginta annos foverunt. consulatur
Matthæus Parisiensis, è quo multa
quæ huc faciunt, collegit Iacob. Uffe-
rius in eo libro, quem suprà laudavi-
mus de Success. & statu Ecclesiarum
Christianarum. Quo pertinet plaga
quoque tertia, quâ *flumina & fontes san-
guine corruptum iri*, prænunciatum est.
Nam in mediterraneis quoque regio-
nibus flumina sanguine fluxerunt eo-
rum hominum, qui tyrannidem An-
tichristi propagare & defendere studu-
erunt. Huc refero cum primis Gibel-
linorum Guelphorumq; in Italia tam
cruenta bella, ut totis seculis durarent,
quibus sub finem decimi quarti seculi

adeò omnis Italia exarsit, ut magnitudo mali, in miserabilem homines superstitionem ageret. Tunc enim Beghardorum, seu dealbatorum excitatus est furor, qui anno 1389. albas induti vestes, ad pedes demissas, Viri pariter ac fœminæ, virgines & conjugati, interque hos illustri genere nati, bini longo ordine ibant ad vicinas urbes, magno clamore pacem & misericordiam poscentes: totâ quæ intrâ Alpes est Italia, in peregrinationes istas effusa: sic ut ex una urbe Luca ad 3000. hominum turbæ isti se adjungerent, donec à Bonifacio IX. Pontifice coërcerentur. Scribit Matthæus Palmerius, adeò omnium animos religionem istam occupasse, ut si quis alia, quàm alba veste conspiceretur, pro contemptore Numinis fuerit habitus: duravitque superstitio ista 3. menses. Sed & huc referri debent, quæ mox sequenti seculo contigerunt: maxime verò id bellum, quo Hussus & Hieronymus Pragensis vindicati sunt. Nam cum

Hussitæ

Hussitæ in Bohemia contra Pontificis
assecclas se defensuri, oppidum Tabor
primò munivissent, Ducem Ziscam è
Bohemica nobilitate nacti, & conni-
vente Wenceslao Rege vires suas inter
se junxissent, bellum conflatum est,
quo penè tota Germania periclitata
fuit. Sigismundus Imperator suis &
totius Imperii copiis, Bohemiam mul-
tis vicibus ingressus, turpi semper fu-
ga retrocedere cogitur. nec profuit Iu-
liani Cardinalis (quem Martinus Pa-
pa eo nomine in Germaniam misit, ut
crucem adversus Bohemos prædicaret)
opera: quandoquidem Hussitæ, Zisca
jam mortuo, tres exercitus eodem tem-
pore sibi oppositos fuderunt, Duce
Procopio Raso, tanta omnium formi-
dine, ut ne stare quidem in prælio ad-
versus Bohemos Germani auderent.
Illi inde Misniam, Franconiam, Voit-
landiam, hinc Austriam Moraviamq;
longè lateque vastant: duravitque id
bellum 13. annos donec in Basileensi
Concilio & Egrano conventu, cum

Bohemis transactum esset, quantum tunc sanguinis cruce signatorum militum fustum sit; ex Æneæ Sylvii Bohemia disce. Et eodem prope tempore Varnensis clades, hujus pœnæ quasi cumulus accessit, in quâ 40000. hominum, ejusdem Juliani Cardinalis ductum, Pontificis verò magis, quàm Ladislai Regis auspicia secuti, uno adversus Turcas proelio ceciderunt, sanguine suo flumina inficientes.

Quartus Angelus in solem effudit Phialam suam, cui datum est, igne torquere homines. Quid verò Sol, nisi verbum Dei? Quis Ignis, nisi verbum Dei? Ierem. 23. v. 29. neque uno loco in Apoc. verbi Divini symbolum ignis esse deprehenditur. Hæc igitur pœna in negotio Reformationis maximè incubuit Papæis, cùm verbi Divini vis adeò illos premeret, Lux adeò oculorum aciem præstringeret, ac, ignis instar, animorum intima penetraret, atque patefaceret, ut, quo se vertere debeant, nescii, fateri sæpè cogerentur, Lutheranos ex verbo
bo

bo Dei refelli non posse. Neq³ tamen
ideò homines isti pœnitentiam egerunt, ut
darent Deo gloriam, sed perrexerunt in blas-
phemiâ nominis Dei, qui potestatem habet su-
per plagas istas.

Succedit igitur *plaga quinta*, quinto
Angelo phialam suam, in ipsum Bestiæ
thronum effundente, ut Regnum ejus obscu-
raretur. Cùm itaque τὸ θνεῖον Romam
esse sit in confesso, θρόν⊙ θνεῖς non a-
lius esse potest, quàm Romana sedes,
seu thronus Papalis: qui post cœptam
Reformationem indies magis magisq;
obscuratus est. Ab eo desciverunt
primum Germani plerique, deinde
Dani, Sueci: neque ausus esset Hen-
ricus VIII. Angliæ Rex ab ejus sedis
obedientiâ resilire, & se caput Angli-
canæ Ecclesiæ dicere, negare Pontifici
denarium Petri; nisi sedis ejus autho-
ritatem Sol Evangelii jam tùm obscu-
rasset. Conatus est quidem hanc re-
cuperare in Germania primùm, sed
quid profecit bello? nimirum, ut re-
ligioni, quæ regnum Papale impugnata

perpetuâ Imperii lege pax concederetur. conatus est efficere in Belgio, cûm labaret illic sua authoritas, ut firmaretur crudelitate Albani Ducis: sed quid profecit? nisi hoc, ut ex octo provinciis prorsus illa proscriberetur: & cûm tolerentur ibi religiones reliquæ omnes, ut sola Papæa exularet? Conatus est efficere in Gallia, ne labeficeret regnum suum. Sed quid profecit septem bellis civilibus, quid crudelibus nuptiis, quid Concilio Tridentino, quid necibus & Excommunicatione Regum? nisi ut Reformatis libertas concederetur amplior, edictoq; Nannetensi firmaretur in perpetuum: Bullæ Excommunicationis Curiarum iudicio damnarentur per carnificem comburendæ, diræ Pontificiæ impunè spernerentur, idque in hodiernum diem. Conatus est item superiori Germaniæ bello, bona, quæ vocant Ecclesiastica, & juxta cum his partem potestatis in Germania recuperare. Sed illi quoque conatus frustranei fuerunt.

pace

pace enim restabilitâ, quam vano ausu irritam pronunciavit Papa Innocentius, non solum bona illa possessoribus suis confirmata sunt : sed & magna eorum pars in perpetuum alienata, sublato, quod vocant, Ecclesiastico Reservato; quam olim appendicem Cessionis bonorum sacrorum adjecerat Clerus. Ut nihil nunc dicam de irritis molitionibus in Britannia, in quam clàm, palàm, Papatus introduci cum cœpisset, longius exulare coactus est. Quæ eò omnia pertinent, ut intelligamus, quo pacto Quinta Papatus pœna, à temporibus Reformationis, hucusque, suum sortita eventum, reddiderit Regnum Romæ obscurum adeò, ut apud ipsos Pontifici adhuc addictos populos, nullo tamen alio loco fere habeatur papalis majestas, quam quo mormolyneior aliquod haberi solet, quod pueris terriculamento est, prudentioribus non item. Hinc *fre- mere* mancipia Papæ, regnique ejus ministri *linguas mordere præ dolore*, sicut h. l.

B. Johannes loquitur, *neq³ tamen pœnitentiam agere factorum suorum.* Annotatque doloris ejus non vulgare specimen Grammondus, de P. Cottono Jesuita Gallo, ex ejusmodi dolore morbum mortemque sibi contrahente. causa hæc erat: Ediderat Santarellus Jesuita librum Romæ, cui titulus, *Tractatus de hæresi, &c. & de Potestate Summi Pontificis in his delictis puniendis.* In eo asseruerat Papæ non directivam solum, sed & correctivam in Principes potestatem, quâ eos non solum si hæretici essent, aut schismatici, sed etiam si inutiles noxiiq^{ue}, tam Reipubl. quàm Ecclesiæ, deponere, excommunicare, morti denique addicere possit. Liber hic Curia Parisiensis judicio per servum publicum igni injectus est. Patres verò Societatis vocati in Curiam interrogantur de suis super eo libro sententiis, interrogationibus tam accuratis, ut quò se æquivocatione suâ reciperent, nescii, post tridui spacium impetratum, publico instrumento dissensum

sensum suum à Santarelli eo dogmate, licet à Generali ipsorum, qui Romæ est, approbato, consensum verò cum Sorbona coacti fuerint profiteri. ejus actionistædio, sicut diximus, Cottomus ille, contractâ ægritudine vitam finit. contigit hoc anno 1626.

Haftenus quinque Angelorum phialis effusæ in eos homines, qui tyrannidis papalis ministri sunt, pœnæ, officio suo veluti defunctæ sunt. Sequetur, uti apparet, non longè post nostra tempora, *Sextus Angelus, qui exsiccat Euphraten, ut parata sit via Regibus Orientis.* Quod non pñlws de Euphrate capiendum puto: sed de quavis unda transitum alioqui prohibente. neque de Exsiccatione propriè sic dicta: sed de commoditate transitus, ex occasione, divinitus quasi oblatâ. Quod verò Euphrates potius, quàm flumen aliud memoratur exsiccandum, ideò factum judico, ne alios quam Turcas intelligeremus denotari, qui olim Caspiis portis egressi, per Armeniam fa-

cto transitu, Euphraten superarunt;
 non longè ab ejus fontibus, & exinde
 Asiæ; mox etiam Europæ cœperunt
 incumbere. Hos arbitror, captata oc-
 casione, quæ proximo quoque tempo-
 re commodissima offeretur, fortè clam
 evocatos, per Adriaticum transitu-
 ros in Italiam Siciliamque, trajectu facili
 è Græciæ, Epiri vel Illyrici portubus.
 Tunc verò id futurum est, quod Pro-
 pheta porrò dicit, *Visos esse sibi tres spiri-
 tus immundos egredi, unum ex ore Draconis,*
 per quem in hac quidem conjunctio-
 ne, non intelligi potest Diabolus, sed
 Leviathan aliquis, qualis Esa. 27. v. 4.
 describitur: & quidni Turcarum Ty-
 rannus ipse; *Alterum ex ore ræ Sneris,* id
 est Romæ, seu ejus Imperii imaginis,
 Regum videlicet Romanum Pontifi-
 cem adhuc foventium. *Tertium ex ore*
Pseudo-prophetae, qui est Papa ipse. sic
 enim explicat cap. 19. Apoc. v. 20. ubi
 dicitur esse Is, *qui coràm Bestia signa illa*
facit, quibus seducit hos, qui characterem ejus
accipiunt. Tres istos spiritus ranarum
 simi-

similitudinem habentes, propter lo-
 quacitatem, Propheta ipse docet
 esse Emissarios, hinc atque inde
 missos, non ut pacem concilient; sed
 ut fœdera pangant contraria inter se,
ad bellum diei illius magni Omnipotentis Dei.
 Quo ipso die & bello, *Septima* phiala
 effundenda, totique Antichristi regno
 finis accelerandus est. Ideò vox è San-
 ctuario auditur dicens, γέρονε, *factum,*
seu consummatum est, quicquid pœna-
 rum isti Tyrannidi imminebat. Erit
 autem id bellum, quod Propheta terræ-
 motum vocat, tantæ atrocitatis, tanta-
 rumque cladum, *ut simile non fuerit, ex*
quo homines super terram habitaverunt. Καὶ
 σεισμὸς, inquit, ἐγένετο μέγας, οἷον ἔκ ἐγέ-
 νετο αὐτὸν ἔοικε οἱ ἀνθρώποι ἐγένοντο ὅτι τῆς γῆς,
 τηλικῶς σεισμὸς, ἕτω μέγας. Illo bel-
 lo *Civitas magna* (quam judico esse o-
 mnes eas regiones simul sumptas, quæ
 veteri Romanorum Imperio contine-
 bantur: vel tamen eas, quæ Romano-
 Pontificium regnum quondam consti-
 tuebant) *in tres partes, h. e. factiones,*

divisa

divisa erit, sicut v. 19. clarè dicitur. Quæ autem illæ partes futuræ sint, liceat conjicere. Fortasse una est Turcarum, eorumque qui fœdere clandestino illis erunt conjuncti. altera τῶν ὁμῶν, seu moderni ejus infessoris, Romani Pontificis, quique illum foveant. Tertia Principis alicujus orthodoxi, fato ad hoc munus destinati, ut superveniat destructo à Turcis Papæ regno, terrasque iterum vindicet Christianis ereptas. Hoc enim colligi posse videtur, è fine capitis decimi quarti, quo quidem non omnes pœnæ Papatus, postremæ tamen similiter describuntur. Cùm verò in hæc discrimina res adductæ erunt, cùmq; urbes gentium ceciderint; tunc recordabitur Deus Babylonis magnæ, δὲ ναὶ αὐτῇ τὸ πολὺν τῶν ὁμῶν ἡ δυνὰς τῆς ἐργῆς αὐτῆς: sicut Propheta, non sine emphasi, porrò loquitur. Unde apparet Romæ excidium postremis Papalis dominationis temporibus reservari: neque adeò probabile videri, quod

quod Anonymus Calculator de anno 1666. proximè instante, quasi divina-
vit. Quanquam, illum annum præ
cæteris memorabilem futurum, quæ-
dam aliæ rationes suadeant arbitrari;
cum primis autem signa hujus tempo-
ris, quæ Salvator jubet observare Mat-
thæi cap. 16. v. 7. & cap. 24. v. 32. & seq.
Cœli videlicet prodigia & terræ mon-
stra, è quibus facilè quæ fata instent,
discere queas: quodque expletæ prio-
res quinque Papatus pœnæ, sextam ili-
cò post se trahant, cui septimam quo-
que textus ipse Propheticus, tanquam
tempore parum distantem, quasi in-
nectit, quâ toti Papæ regno; regno,
inquam, Papæ, non Papismo ipsi; (Es-
se enim hæc inter nonnullam differen-
tiam, suprâ cap. 3. indicatum est) pa-
nolethria accelerabitur. Quando-
quidem satis diu Longanimitas Dei
post redditam orbi lucem Evangeli-
cam, talium hominum pœnitentiam
præstolata est, centum & viginti annis
à Lutheri

à Lutheri morte jam exactis. Quamquam & hoc verendum est, juxta ipsius Lutheri nostri vaticinium . ne postrema istæ Papatus pœnæ, eorum quoque cervicibus immineant, qui Evangelio ad cupiditatum suarum vota abutentes, illo se indignos præbent; neque ante sperata Ecclesiæ tranquillitas sit ventura, quàm, postquam variarum calamitatum cribro ejectis malis exigua bonorum pars reliqua manserit. Si verò quæras, quæ inde veræ Ecclesiæ felicitas oritura sit? tùm nihil aliud habeo respondere, quàm, futuram eam indies liberiores, amplioresque, sublatis, qui cursum Evangelii impediabant, hostibus: fortem tamen militantis Ecclesiæ non excessuram: neque aliter quàm per multas tribulationes, & viarum angustias, etiam illo Ecclesiæ statu, fidelibus in Regnum Dei, cœleste illud, introitum patefactum iri: quòque tempore visibilis Ecclesiæ pomeria amplissima futura

tura sunt, non tamen ideò cœtum Electorum æquè numerosum futurum. fore etiam tempus paulo post, quo superante atheismo adeò iterum in arctum res Ecclesiæ invisibilis redigendæ sint, ut nulli amplius Electi ex mundo *καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ* sint expectandi. Quamdiu enim Electi, prævisi à Deo, adhuc supersunt, aliquando nascituris mundo finis imponi nequit: juxta axioma Apostoli Rom. 8. v. 29. & seq. confer Gen. c. 26. v. 12. Quâ postremâ mundi ætate implebitur, quod Apoc. 20. v. 7. & deinceps, prædictum est, ut Impii totam terræ latitudinem occupantes, *circumvallent castra Sanctorum, & urbem dilectam*: sed ignis cœlitus delapsus illos, atque unâ terrarum orbem, cum operibus, quæ in eo sunt, consumat.

Hæc de futuris Prophetarum oracula nos jubent adhuc expectare. De quibus parcè ac timidè quædam delibare volui: ut, postquam Ætatem
Anti-

Antichristi jam exactam vidimus,
quàm parum ejus adhuc supersit, unà
appareret. Sed verò

*CHRISTE potens, Tu sceptrate-
ne, Tu subdita firma*

*Sceptris tuis ; domitum Tu re-
gna capeffe per orbem ;*

*Tu defende tuos : quod sentiat
irritus hostis !*

FINIS.

Antichristi jam exactam vidimus,
quàm parum ejus adhuc supersit, unà
appareret. Sed verò

*CHRISTE potens, Tu sceptrate-
ne, Tu subdita firma*

*Sceptris tuis; domitum Tu re-
gna capesse per orbem;*

*Tu defende tuos: quod sentiat
irritus hostis!*

FINIS.

Artopoeus, Johann Christoph,

Diatriba de vera aetate Antichristi

S.l. 1665

Jes. 718#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10568969-0

VD17 12:114663Z